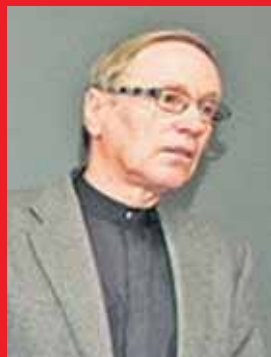

Klandorf laskis tõde teistpidi paista

Jüri Raudsepp:
Tallinna
Television tuleb,
et jääda Lk 3

Europudi
muutis eakate
elu keeruka-
maks Lk 9

Remo Holsmer
osaline korrup-
tiivses korvpalli
rahastamises
Lk 6

Muuli ja Samost
muudavad ERR-i
peldikuseinaks
Lk 10

22. detsembril lõi Keskerakonna juhatus 16. detsembril Reformierakonna-meelses ajalehes Postimees Tuuli Kochi artiklist "Edgar Savisaar on Venemaa mõjuagent" alguse saanud skandaali lätete omapoolseks uurimiseks töökomisjoni, kuhu kuulusid eranditult Keskerakonna liikmed. Komisjoni töö aega jäid jõulupühad ja uusaasta, kuid pingeline töö kestis kogu see aeg ja päädis kokkuvõtte valmimisega, mis esitati Keski juhatusele täpselt kolm nädalat hiljem.

Kesknädal esitab ilmselt ainsa ajalehena riigis kokkuvõtte paberikandjal sõnasõnalt. Edaspidistes numbrites kavatsame avaldada ka kokkuvõtte lisad ning valitud lõike ligi veerandtuhandelisest leheküljest materjalidest, mida komisjon oma ettepanekute formuleerimiseks kasutas. Täna siin esitatava kokkuvõtte on läbi töötanud ka tunnustatud advokaadibüroo.

Komisjoni nimel avaldab esimees Kalle Klandorf kõigile komisjoni tööle kaasa aidanud institutsioonidele ja inimestele tänu.

MITTE EI USU, VAID TEAB: Kalle Klandorfi kui endist politseiniku ei saa õnge tõmmata vohavate, kuid nõrganärviliste jaoks kindlasti väga sugestiivsete sõnamullidega nagu "mõjuagent", "rahaskandaal" või "riigireetur". Faktid, faktid - kus on? Tõestused - näidake ette! Klandorf ei usu pimesi ei jumalat, kuradit ega kapot, kui ta ei näe, et asjal on tõsi taga. Küllap aitab see poliitilistele vastastele talumatu omadus teda ka töös Riigikogus, kuhu ta praegu kandideerib Lasnamäel, Pirital ja Kesklinnas. Pildil on ta komisjoni uuritud paberitega. Tuletame meelde, et eelmisel kevadel andis Klandorf välja raamatu "Jälitaja ja jälitatav", kus muuseas tõi esimest korda Eesti avalikkuse ette aastaid sahistatud väited praeguse presidendi Toomas Hendrik Ilvese pressipealiku Toomas Sildami seotuse kohta KGB-ga. Ei mäleta, et selle peale oleks hakatud nõudma presidendi tagasiastumist või Sildami eemaldamist riigiametist või hakatud korjama allkirju riigireeturite vastu vabariigi juhtkonnas.

Siinkohal nõustub Kesknädal täielikult Henn Põlluaasaga, kelle hinnangul Eesti poliitika on silmakirjalik. Lisame ka, et eetikaga ei ole ühelgi selle skandaali ülespuhujal mingit pistmist - kui eetikat kuidugi mitte omakasuks ümber defineerida.

Foto: Urmi Reinde

Kokkuvõtte kirikuskandaali töökomisjoni tööst

Tallinn, 5. jaanuar 2011

16. detsembril 2010. aastal avaldas ajaleht Postimees loo, milles seostas Eesti Keskerakonna esimeest Vene riigi huvide teenimisega, nimetades Edgar Savisaart Vene mõjuagendiks.

21.12.2010 allkirjastas Kaitsepolitseiameti peadirektor Raivo Aeg käskkirja nr 98T "Riigisaladuse salastatuse ennetähtaegne kustutamine", milles kustutati ennetähtaegselt salastatus salajasel tasemel salastatud teabelt, mis ei vaja enam Eesti Vabariigi julgeoleku tagamise huvides avalikuks tuleku eest kaitset. Sellega pandi alus nn Kirikuskandaalile.

Selgitamaks välja selle skandaali tagamaid, moodustati Eesti Keskerakonna juhatuse otsusega 22.12.2010 "Kirikuskandaali töökomisjon". (LISA 1)

Komisjoni kuuluvad: Kalle Klandorf, komisjoni esimees, Evelyn Sepp, komisjoni aseesimees, Mailis Reps, komisjoni aseesimees.

Liikmed: Enn Eesmaa, Lembit Kaljuvee, Urmi Reinde, Andres Rozalka.

Komisjonile anti ülesanne koostada Eesti avalikkusele raport "Kirikuskandaali anatoomia". Komisjon alustas tööd 22. detsembril 2010. aastal ja lõpetas töö raporti valmimisega 5. jaanuaril 2011. aastal. Komisjon pidas kolm

täisistungit.

Komisjon püstitas endale järgmised ülesanded:

- 1) selgitada skandaali sise- ja välispoliitilist konteksti;
- 2) selgitada välisraha, sealhulgas idatransiidiga seotud raha kasutamist Eesti poliitikas;
- 3) selgitada välisraha kasutamist Eesti kirikutes ning kirikute ehitamise-renoveerimise sidet avaliku poliitikaaga;
- 4) selgitada meedia tegevust "Kirikuskandaalis";
- 5) selgitada julgeolekuasutuste võimalikku ärakasutamist poliitilistel eesmärkidel.

Komisjon esitas järelepärimisi järgmistele ametiasutus-

tele:

- 1) Tallinna linnakantselei; (LISAD 2 ja 3)
- 2) Kaitsepolitseiamet (LISA 4)

Komisjon vestles järgmiste asjasse puutuvate isikutega:

- 1) Edgar Savisaar, Keskerakonnaesimees, Tallinna linnaapea (LISA 5)
- 2) Deniss Boroditš, Tallinna abilinnapea (LISA 6)

Kirikuskandaali töökomisjoni ettepanekud Eesti Keskerakonnale

1) Eesti Vabariigi julgeoleku komisjoni poolne eriteenistuse avalik survestamine demokraatlikku protsessi sekkumiseks, valijate tahte moonutamise kaudu, on õigusriigi ja

demokraatia põhimõtete jäme riive.

Töökomisjon teeb ettepaneku pöörduda isikute põhiõiguste ja vabaduste kaitse tagamise jälgimisega tegelevate autoriteetsete rahvusvaheliste organisatsioonide (nt Amnesty International) poole seoses Eestis toimunud poliitilise ründega opositsioonierakonna liidri vastu, milles kasutati riiklikku eriteenistust.

Eesti eriteenistuse kasutamine Eesti sisepoliitika kujundamisel on ränk demokraatia õhnestamine, aga veelgi hullem oleks, kui see leidis aset koostöös Venemaa...

LOE edasi lk 3

Juhtkiri

Valimisaasta väljakutsed

KADRI SIMSON
Keskerakonna aseesimees

Alanud aasta võib eestlaste jaoks ajalukku minna mitmeti. Kuidas täpselt, me veel ei tea, kuid igaüks meist saab seda kulgu mõjutada. Mitte ilmaasjata pole valimisaastad erilised. Siis on iga kodaniku huvi poliitika vastu tavalisest kõrgem. Andes hinnangu oma elus toimunud arengutele viimase nelja aasta jooksul, antakse kaudselt hinne ka istuvale valitsusele.

Kõigepealt räägiksin hinnatõusust. Sotsiaal-teadlased väidavad, et tegelik valimisotsus tehakse tulevikule mõeldes. Meie kõigi jaoks olulist mureuudist, et Eesti Pank alandas 2011. aasta majanduskasvu prognoosi ning tõstis hinnatõusu ennustust, kajastasid päevalehed ja teleuudised tagasihoidlikult.

2010. aprillis Eesti hinnatõus Euroopa esimeste sekka. Seda vedas mootorikütuse 20,1%-line, elektri, soojusenergia ja kütte 6,9%-line ning toidukaupade 3%-line kallinemine ehk teiste sõnadega – süüdi on valitsuse poolne aktsiiside tõstmine, käibemaksu erisuste kaotamine ja käibemaksu tõstmine. Vaidluskoht valimistel seisneb selles, kas suur koorem, mis on tarbimismaksudega pandud lastega peredele, väiksema sissetulekuga töötajatele ja eakatele saab alandatud - nii nagu soovib Keskerakond, või vastupidi - Reformierakond jätkab endale meelepärast poliitikat kaudsete maksude edasise tõstmisega.

Eesti Panga ennustus, et 2011. aasta hinnatõus on veel veerandi võrra suurem kui möödunud euro-eelsel aastal, vihjab, et Lipstoki majas ei oodata valitsust, mis hinnatõusu ohjata sooviks.

Teiseks tööpoliitikast. Siin on Keskerakonna eesmärk viia meid lähemale Põhjamaade heaoludelile, kus maksukoormus on õiglane ning tööpoliitika pole kaldu üksnes tööandja suunas, vaid arvestab ka töötajaid. Hoiatasime juba kaks aastat tagasi, kui valitsus võttis vastu uue töölepinguseaduse töötajate koondamise odavamdamiseks ja kergendamiseks, et see muudab Läänemere mõtteliselt laiemaks – töötajate õigused vähenesid, ebakindlus kasvas. Kui enamikus Euroopa Liidu riikides asus riik kriisiaastatel ise aktiivse tööturupoliitika ja majanduse elavdamise pakettidega tööpuuduse vastu seisma, siis meie valitsus valis mitte midagi tegemise tee. Seega saime lisaks hinnatõusudele ja majanduslanguse sügavusele ka tööpuuduse arvestuses Euroopa esikolmikusse.

Kuigi tööpuudus on aasta lõpukuudel ametlikult alanenud, siis kipub see olema näiline. Samal ajal kui Töötukassa kustutas ametlikust töötute registrist 25 000 inimest, tekkis Maksu- ja Tolliameti andmetel juurde vaid 6000 uut töökohta. Kaduma jäänud Viljandi linna jagu rahvast polegi nagu enam meie valitsuse mure. Majandusteadlased hoiatavad, et tööpuuduse vähenemise allikaks kipub aina jõulisemalt saama eestlaste välismaale tööleminek.

Keskerakond on seda meelt, et tööpuudus iseenesest ei lahene. Meie algatatud töökohtade loomise seadus nägi ette nelja meetet inimeste tööleaitamiseks. Seejuures on isegi uuesti tööle aidatavale inimesele maksusoodustuste tegemine riigieelarve seisukohast märksa mõttekam, kui inimese tegevusetult koju unustamine või välismaale peletamine. Töötav inimene saab anda oma panuse majanduse taastamiseks, ka sotsiaalmaksust vabastamise korral maksab ta endiselt tulumaksu ja tarbimismakse, samas ei vaja ta enam sotsiaaltoetusi. Kui valijad peaksid märtsis olema passiivsed ja mitte muutusi nõudma, siis võib kindel olla, et kõrge tööpuudus jääb Eesti pärisosaks veel aastateks. Keskerakond leiab, et tõhusa tööpoliitikaga ei anna enam viivitada, sest liialt paljud kodumaal töö kaotanuid on leidmas uut ametit välismaal.

Ning kolmandaks maksudest. Senine lihtsakoeline maksusüsteem on pannud raske koorma väikesepalgalistele ning jätkab kingituste tegemist jõukamatele. Meie eesmärk on muuta maksusüsteem põhjamaiselt solidaarseks, millest võidakse kõik, kes teenivad alla keskmise palga. Solidaarsus tuleb siis, kui ka maksumaksjad soovivad oma panuse anda. Lõppkokkuvõttes ei ole ju ka jõukate inimeste eesmärgiks elada riigis, kus haridus, turvalisus ja tervishoid on nõrgad ning kust noored inimesed kipuvad lahkuma. Lahkumise meelisihtpaikadeks on aga just needsamad riigid, kus kehtib astmeline tulumaks.

Arengufond on hoiatanud, et kui jätkub tänane poliitika, on meie tulevik ohtlikult ääremaa nägu. Muutume Lõuna-Soomeks, kust noored lahkuvad paremat elu ja tööd otsima. Täna on võimalik seda trendi veel muuta. Keskerakond ütlebki valimistele minnes, et meile aitab hoolimatusest ja passiivsusest, me tahame aidata Eesti inimesi töötada, lapsi kasvatada ja väärikalt vananeda just siin, oma kodumaal.

KESKMÕTE:

Keskerakond tahab aidata Eesti inimesi töötada, lapsi kasvatada ja väärikalt vananeda just siin, oma kodumaal.

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn,
Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717
Toimetajad: 6 274 573
6 274 571
6 274 583

Toimetuse käsikirju ei tagasta.
Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Peatoimetaja: Urmi Reinde
urmi@kesknadal.ee
Poliitikatoimetaja: Ivri Vee
ivari@kesknadal.ee
Uudistejuht: Indrek Veiserik
indrek@kesknadal.ee
Toimetaja: Tiit Maksim
tiit@kesknadal.ee

nädala nupud

Mait Maltis laulis end Keskerakonna 13 000. liikmeks

Keskerakonnas on nüüd 13 000 liiget – juhatus võttis üksmeelse aplausiga vastu populaarse laulja Mait Maltise, kes läheb kohe ka valimisvõitlusse, kandideerides Riigikogu valimistel Tartu- ja Jõgevamaal. Maltise enda sõnul on ta esinenud üle Eestimaa paljudes külades ja kultuurimajades. Ta ütleb, et näeb vajadust tuua maale tagasi vilgas külaelu. "Just aktiivne elu maal hoiab seal rohkem noori ning tegusaid eakaid," sõnas Maltis Keskerakonna pressiteates. "Meie ülesanne on hoida elus maakooli, mis laseb küladel säilida. Koolid peavad jääma kogukonna keskuseks. Kõik lapsed peavad saama sooja koolitoitu, tegeleda laulmise ja spordiga," sõnas Maltis. Ta on viie lapse isa. Seetõttu oskab ta näha, kui oluline on, et iga laps saaks alustada kooliharidust kodu lähedal ja saada ka seal hea haridus. Maltise meelest seisab Keskerakond maaelu ja maarahva eest.

Endine põllumajandusminister Ester Tuiksoo kommenteeris, et Jõgeva- ja Tartumaa rahvas saab nüüd valida Riigikokku saadiku, kes on oma lauludega hoidnud maarahvast ühtsena. Nad olla Maiduga head sõbrad ja mõttekaaslased. "Mul on hea meel, et nüüd on ta otsustanud lüüa kaasa ka meie meeskonnas," lisas Tuiksoo. Tema arvates on Keskerakond asunudki maaelu väärtustavaid inimesi enda ümber koondama.

Loobumine koalitsioonist tõi kaasa sotside sisetülid

2. jaanuari nädalaleht Nelli Teataja sahistas, et sotside kiire otsus lõpetada Tallinna võimuliit Keskerakonnaga, juhul kui Savisaar jätkab linnapeana, on viinud erakonna omavaheliste tülide rüppe. Linnas võimuliidus olnud sotside käes oli üks abilinnapea ja üks linnaosavanema koht, seitse siht-asutuste ja äriühingute nõukogu liikmete ja peoga linnaosade halduskogude juhikohti. Lahkumisest on teatanud napilt kuu ametis olnud abilinnapea Vadim Belobrovstev ja Mustamäe linnaosa vanem Lauri Laats. Linnaettevõtete nõukogude sotsidest liikmed ja volikogu juhtsotsid seavad kohti ise ei loovuta. Ajalehe sõnul jääb Belobrovstev näiteks Ettevõtluse Toetamise ja Krediidid Haldamise Sihtasutuse nõukokku esialgu edasi, saades korra kuus nõukogu istungil käimise eest 4350 krooni. Eelmisel aastal valiti linnavolikogus komisjoni juhtide ametikoh-tadele kolm sotsi, kes saavad kord kuus koos käiva komisjoni juhtimise eest 3000-kroonist palka.

"Peale linnavarakomisjoni juhtiva Juske ei astu ise tagasi ka korrakaitsekomisjoni esimees Andres Anvelt ega sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni esimees Kadi Pärnits. Paljudele erakonna liikmetele ei meeldi selline kahepalgelisus – sõnades lööme lahku, aga raha võtame edasi," kirjutab Nelli Teataja. Leht märgib, et Reformierakond ja IRL ärgitasid küll sots Tallinna võimuliidust lahkuma, kuid ise jätkavad usinalt koostööd Keskerakonnaga Tartus, Haapsalus, Viljandis ja Paides. Nelli Teataja andmetel ongi sotside pealik Sven Mikser kuulnud juba päris palju kriitikat oma alamate suust – poleks tohtinud putru nii palavalt süüa. Nüüd on sotsid minema löödud nii Toompea kui all-linna võimuliidust.

Venemaad kardame, nalga ja vaesust ei kard

Riigikogu Keskerakonna fraktsiooni liige Mailis Reps ütles hiljuti, et koolitundides näljast kokku kukkuvad õpilased on häbiks Eesti riigile ning peaminister Andrus Ansipi valitsusele. Tema sõnul tuleb valitsusel tagada tasuta soe koolilõuna kõigile õpilastele. "President Ilvesele ja peaminister Ansipile meeldib mängida põnevaid luuremänge, kuid Eesti koolides näljast nõrkevad õpilased paistab olevat liiga igav ja kauge teema," ütles endine haridusminister Reps.

"Eestis on midagi tõsiselt paigast ära, kui riigile ei lähe korda enam isegi lapsed ja nende toimetulek. Täna valitsuse puhul pole see üllatav, sest nemad võrdlevad kulutusi lastele lennukilt raha külvamisega. Kuid presidendi vaikimine ajal, mil lapsed koolides näljast nõrkevad, on arusaamatu."

Reps ütles, et luges ajalehest Meie Maa jahmatusega Saaremaa ühisgümnaasiumi juhtumist, kus nõrgaks muutunud õpilased on kokku kukkunud. Repsi sõnul on ta sarnastest juhtumitest kuulnud teistestki koolidest. "Eriti sageli esineb nõrkusest kokku kukkumisi koolinädala alguses, mis viitab õpilaste kodusele alatoitumisele nädalavahetustel," selgitas Reps.

Ta meenutas, et Keskerakonna fraktsioon tegi 2011. aasta riigieelarvesse muudatusettepaneku, millega riik tagab tasuta sooja koolilõuna kõigile õpilastele mahus 1 euro ühe toidukorra kohta. Kesknädalale teadaolevalt ei ole paljudel maapiirkondades elavatel vanematel ka enam raha, et oma lastele riideid osta. Kesk-Eestis on näiteks esinenud olukordi, kus lastele tõmmatakse kolm kamp-sunit üll ja saadetakse ta kooli, kuna jope ostmiseks raha puudub. Valitsuspoliitiku ja neile alluvad meediat inimlik viletsus ei liiguta. Selle asemel hirmutatakse hätta jäänud inimesi Venemaa ja Keskerakonnaga lootes sel teel hääled enda kaukasse saada. Inimesed võiksid karta Ansipi valitsuse eiratavat vaesust ja künismi, mitte igavest naabrit!

HIIBUSE NÄDAL

Õukond ei peaks Tallinna TV-d kartma

Tallinna Televisioon (TTV) käivitus ja on kestnud tänaseks kümnekond päeva. Iga algus on raske, kuid lootused on suured ja töötahe püsib laes. Otsitakse uusi mõtteid, oodatakse häid ideid ning tahetakse teha ka seda, millest meie kommertsiaalsel või ülepoliitiseerunud telemaastikul puudust on tuntud. Pikemalt rääkis Kesknädalale Tallinna TV-st selle juht, kauaaegne raadioajakirjanik JÜRI RAUDSEPP.

Mis on esimene hinnang, kui küsida, kuidas läheb?
Meil on üksikuid puudusi, kuid on ka kuhjaga saavutusi!

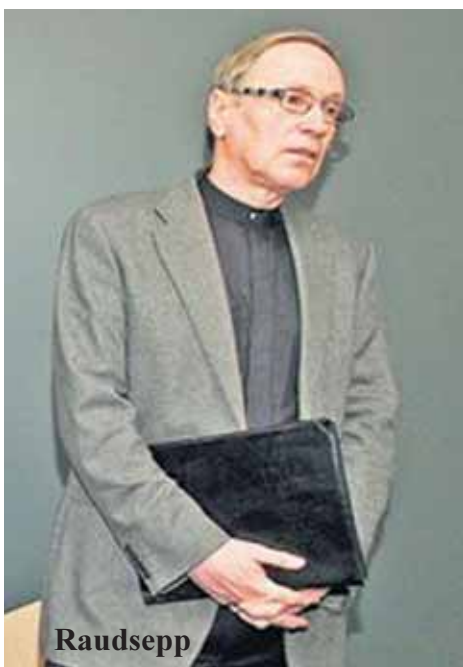
Millised on vastukajad?
Vaatajauringuid alles tehakse, linn on tellimused juba sisse andnud. Kuid ega enne pole mõtet eriti uurida, kui pole teada, kus täpselt meid näha saab. Inimesed küsivad ja nõuavad – miks mina ei näe Tallinna TV-d?

Kus siis näha saab? Kas tallinlased oma suvekodudes üle Eestimaa ka näevad?
Täielikult oleme nähtavad Elioni võrgus. Samuti Starmani digiTV-s. Saateid näeb praegu tuntud Kanal 14 pealt. Ja teeme kohe selgeks, mis vahe on meil Kanal 14-ga. See viimane on erakanal, mille programmi toodab OÜ Videomeedia, mille omanik on Toomas Lepp. TTV näitab seal oma saateid, nii näevad meid ka Starmani ja STV kliendid. Kas inimesed metsade vahel katuseantenniga näevad? Võibolla varsti! Kui saime 12. oktoobril 2010 ringhäälinguloa, hakkasime sõlmima lepinguid saadete edastamiseks – meil on ainult kaabelluba, õhku me minna ei tohi. Starmani ja STV analoogilevis meid ei ole. Nad vaatavad

meie katsesaateid ja alles hiljem otsustavad. Leviprobleemid lahenevad meil loodetavasti lähema kuu jooksul.

Kas tajud levis ka poliitilist vastuseisu?
Ma ei tahaks teha ärisuhetes poliitilisi avaldusi.

Kuidas kommenteerid saatekava?
Ringhäälinguluba kohustab meid tegema saateid 8 tundi päevas, neist 2 tundi omasaateid, 7 päeva nädalas. Päev algab kell 9.55 kordusaadetega, õhtul algavad saated kell 19 lastesaadetega. Kavas on "Kodaniku TV", autorifilmid, "Pealinnapilt" (mida toodab TV 14). Uudistesaadete "Täna" on 20.30, mida veavad diktorid Maxim Tuul (kel on kogemus KalevMeediast ja ETV-st) ning Katrin Toome (töötanud TV3-s). Edasi on tarbijakaitse saade "Luubi all" (teeb Madis Salum), dokfilmid, jutusaated. "Kultuurimeetrit" veab Eneken Laugen ja Maris Johannes jätkab "Kultuuripealinnaga", tulevad loomasõprade saated, tervisesaade, kokasaade ja televiktoriin (juhhib Artur Raidmets) ning jätkub "Südameilt ära". Uus asi on hommikukohv "Comme il faut" mõne kuulsa inimesega. Noortele on

Raudsepp

muusikasaade "Garaažist välja", kus tutvustatakse algajaid noortebände.

Saadete loetelust ei järeldu märkimisväärset Keski-promo, mida pealinn opositsioonierakonnad kardavad?

Ei usu, et TTV selleks kujuneb! Tallinn on niivõrd suur ja haarab palju eluvaldkondi. Kommertstelekanalid ei suuda ega ei peagi kõike kajastama. Meie pakume ikkagi seda, mis on tallinlastele oluline – linnaelu, teed-tänavad, olme. Samuti teeme linnavalitsuse pressikonverentsist alati ülekanne. Me ei taha kujuneda poliitiliseks, vaid pigem linnainfo- ja kultuurikanaliks. Isiklik huvi on mul ka, kuna olen kaua töötanud ajakirjanikuna, tahan lahku viia uudise ja kommentaari. Uudis meie

kanalil olgu info-rohke ja neutraalne, kommentaar olgu siis tõesti ükskõik mis kreenis.

Kommentaatorite valik näitab ju ka midagi.
Palun! Kultuuri-kommentaareid Linnar Priimägi, majandus- ja rahanduskommentaareid Heido Vit-sur, Tiit Made...

Sisepoliitika? Välispoliitika?
Ma ei taha veel kõigest rääkida. Näete peagi ise, kommentaarisaade on eetris pühapäeviti.

Kes valis Tallinna TV-sse tööle ajakirjanikud?
Mina valisin. Mõni marssis ise sisse, mõni saatis CV, mõnele tegin ettepaneku. Spetsialistidest muidugi puudust ei tule, valikut on.

Nn õukonnameedia on Tallinna TV suhtes allergiline – kardetakse konkurentsi ja et lõõte neilt tegijaid üle?
Minu kohus ei ole meeldida konkurentidele, vaid program peab meeldima vaatajatele. On ärikultuuri küsimus, kuidas juurdetulijat vastu võetakse. Algushetkel oleme veel väikesed tegijad, meil on palgal vaid kümme-kond inimest, kuid osa teeb tööettevõtulepinguga ja mõni OÜ kaudu. See on meile odavam variant. Televisiooni

Jüri Ratas kohtus malegeeniustega

Riigikogu esesimees Jüri Ratas kohtus eelmisel nädalal Tallinnas maailmakuulsate maletajatega.

Pildil on Ratas koos maleajaloo 12. maailmameistri aastatel 1975-1985 Anatoli Karpovi, rahvusvaheliste male suurmeistrite Lajos Portischi ja Genna Sosonkoga ning Vene Föderatsiooni kauaaegse male tegevjuhi Aleksander Bachiga. Fotol on ka ürituse organisator kirjanik Ülo Tuulik, Raul Rebane, Ivo Nei, Ülo Kaevats, Paavo Kivine ja Ratase nõunik Madis Kaasik. Ratas ütles kommentaariks Kesknädalale, et rahvusvaheline suurmeister Paul Keres on innustanud terveid põlvkondi malesõpru, ning lisas: "Loodan, et maailma maletippude eeskuju annab meie noortele maletajatele indu ja tahtejõudu Kerese tulemuste poole pürgimiseks."

võib teha muidugi rohkema rahaga, meie suurte tegijatega nagu näiteks ERR ja Kanal 2 võistlema ei lähe. Kultuuriteateid aga hakkame panema tasuta sisse, ning jääme eelkõige LINNA televisiooniks.

Kui Tallinnas peaks kunagi võimule tõusma mõni teine erakond, siis saavad nad tv ka "omale"?
Tallinna Televisiooni idee kuulub Reformierakonna

endisele tippmunitisipalpoliitikule ja endisele teletegijale Mati Eliste. Juba praegu on selles kanalis esinenud mitme erakonna poliitikud, kuid kõiki neid peaks üle kõige ühendama kultuur ja Eesti pealinnade edu konkrentsis teiste maailma pealinnadega. Meie anname selleks oma panuse.

Küsinud Urmi Reinde

Kokkuvõtte kirikuskandaali töökomisjoni tööst

Tallinn, 5. jaanuar 2011

Algus esilehel

...eriteenistustega. Edgar Savisaare ja Raivo Aegi vestluses 3. novembril 2010 viitas Kapo peadirektor, et tal on andmeid Vladimir Jakunini ning Edgar Savisaare kõneluste lindistamisest Venemaa eriteenistuste poolt. Sama väidet kinnitas Postimees 18. detsembril 2010.

Seetõttu peab töökomisjon vajalikuks nõuda Kapolt avalikku ning kateoorilist kinnitust, et Kapo ei ole antud teema käsitlemisel tuginenud üheski episoodis Venemaa eriteenistuse materjalile.

2) Kapo peadirektori käskkirja nr 98T kohaselt on Edgar Savisaare suhtes teostatud jälitustegevust vähemalt alates 2010. aasta veebruarist. (LISAD 7 ja 8) Kõnealune jälitustegevuse ajaline maht on märkimisväärselt suur. Käesoleval ajal on ebaselge jälitustegevuse õiguslik alus ja faktiline maht, mistõttu ei ole võimalik täpselt hinnata jälitustegevuse proportsionaalsust taotletud eesmärgiga. Jälitustegevuse ilmsele disproporsionaalsusele viitab siiski asjaolu, et riigi prokuratuuril hinnangule olejälitavatav isikupool

kuritegu toime pandud ei jälitamisele eelnevalt, selle ajal ega järgselt. Külvõrd Eesti kohtupraktikast nähtub mitmeid juhtumeid, millest puhul on jälitustegevuseks luba antud suuliselt, jälitustegevuseks on loa andnud selleks volitamata kohtunik või jälitustegevust on läbi viidud liialt pika aja jooksul, vajab Eesti õiguskord selgelt ja ühest seadusandlikku regulatsiooni seoses jälitustegevuse järelevalvega. Eesti õiguskaitse peab lõpetama suulise praktiseerimise ning peab üle minema põhiseaduslikke õigusi ja vabadusi tugevalt piiravates juhtumites igal hetkel täielikult dokumenteeritud menetlusele. Jälitustegevust puudutav õiguslik regulatsioon peab jälitusasutuste eesmärkide täitmise kõrval tagama ka isikute põhiõiguste ja vabaduste kaitse. Kõnealune tõhus järelevalve aitaks piirata ka niiõelda mugavusjälitust ehk jälitustegevuse läbiviimist põhjendusel, et sellisel viisil on teabe kogumine lihtsam.

3) Töökomisjoni arvates on riigisaladuse lekitamine "Kirikuskandaalis" võimaldanud avalikkusega manipuleerimist. Analooiliselt on eriteenistustele viidates edastatud lünkliku ja

vigadega informatsiooni USA-s ja Suurbritannias seoses Iraagi sõjaga, milles osales ka Eesti. Töökomisjon peab kahtsusväärsuseks, et õiguskaitseorganid ei ole seni alustanud kriminaalmenetlust, selgitamaks riigisaladuse lekitajat, sõltumata riigisaladuse sisuks oleva informatsiooni tegelikkusele vastavusest. Komisjon soovib jätkata kaebemenetlusega riigisaladuse lekitaja tuvastamiseks. Osundame, et 16.-18. detsembril 2010. aastal Postimehes ilmunud artiklites sisaldunud info kattus olulisel osal 21. detsembril 2010. aastal kell 23.00 Kapo peadirektori käskkirjas 98T avaldatud infoga. Töökomisjon juhib eraldi tähelepanu 18. detsembril 2010 Postimehes ja Eesti Päevalehes ilmunud väidetele, et Eestis asuvatele välissaatkondadele on riigisaladuse lekitatud enne selle ilmumist Postimehes 16. detsembril 2010. aastal. Komisjon peab vajalikuks vastavate järelepärimiste esitamist siseministrile ja välisministrile.

4) Euroopa õiguskultuuris on mõeldamatu olukord, kus isik peab tõestama enda süütust seoses talle ette heidetava kuriteoga või sellega vahetult seostatud teoga või kahtlus-

tustega selliste tegude toimepanemise osas. Ka Eesti Vabariigis mõistab õigust ainult kohus. Mistõttu on ainetud päevalehtedes kajastatud arutelud eriteenistuste poolt avaldatud info usutavusest või mitteusutavusest. Süütuse presumpatsioon peab kehtima ka opositsioonilise erakonna liidri suhtes. (LISA 9) Küll soovib töökomisjon Edgar Savisaarel pöörduda oma au ja väärikuse kaitseks tsiviilhagiga kohtusse, et eraõigusliku vaidluse raames saaks ümber lükatud ebaõige faktiväide tema Venemaa agendiks olemise kohta. Samuti soovib töökomisjon tõkestada Postimehe poolt 16. detsembril 2010 avaldatud ebaõigete faktiväidete levitamist Postimees Online'is, kasutades sealjuures hiljuti jõustunud Võlaõigus-seaduse täiendusi (nn allikakaitse eelnõu) preventatiivse kahju hüvitise väljamõistmiseks. **5)** Töökomisjon peab kahtsusväärsuseks, et Eesti demokraatliku mehhanismi rahastamise osatund erakondade valikuline ning ebavõrdne kohtlemine avalikkuses. Töökomisjon peab vajalikuks märtsis 2011. aastal valitaval Riigikogu uuel koosseisul vaadata "kirikuskandaali" valguses

läbi erakondade rahastamise õiguslik regulatsioon ja piiritleda selgemalt lubatavad rahastamise allikad. Töökomisjon ei pea õigeks juuriidilisel eristada sise- ja välismaiste doonorite raha, kuna valdava osa Eesti ettevõtjatest on tugevalt seotud väliskapitali huvide esindamisega. Samuti ei pea töökomisjon õigeks eristada nn lääne- ja idaraha, kuna globaliseerunud majanduses pole raha päritolu usaldusväärselt tuvastatav.

6) Töökomisjon peab vajalikuks käsitleda edaspidi kõikide usutavate majanduslike kodumaise ja välismaise rahastamise õigusliku regulatsiooni. Samuti peab komisjon oluliseks ühiskondlikku kokkuleppe saavutamist kõikide kirikute finantseerimise lubatavuse suhtes kõikide erakondade valimiskampaaniates. (LISA 10) Töökomisjon tuvastas, et Edgar Savisaar on küsinud toetust mitmetelt osapooltelt (sh Eesti Kultuuriministeerium) Lasnamäe linnaossa kiriku rajamiseks. (LISA 11) Komisjon ei näe selles midagi taunitavat, kuna tegemist on avaliku poliitilise protsessiga, kus kiriku rajamine on olnud lülitatud Keskerakonna ja Reformi-

erakonna ning Keskerakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna koalitsioonilepingutesse. Komisjon juhib ka tähelepanu, et nt 100 000 elanikuga Tartu linnas on Andrus Ansip kasutanud massiivselt välisrahastust kiriku taastamiseks ning kiriku taastamise jätkamine on olnud mitmetel valimistel Tartu Reformierakonna valimislubadus. Samuti on Ansipi valitsus Eesti maksimaksja rahaga riskides ning Eesti seadusi eirates rahastanud kiriku taastamist Venemaal, mis on kavas avada Riigikogu valimiskampaania ajal veebruari keskel.

Komisjoni esimees:/allkiri / Komisjoni liikmed:/7 allkirja /

Kirikuskandaali töökomisjoni töö kokkuvõtte maht koos lisadega on 24 lehel ja esitatud täies mahus meediale 6. jaanuaril 2010. / Lisad järgnevad järgmistes Kn numbrites - **Toim./**

Komisjoni töös kasutatud materjalid kokku on 240 lehel ja on esitatud Kesknädala toimetusele vastavalt peatoimetaja ja komisjoni liikme Urmi Reinde palvele, eesmärgiga kasutada materjali edaspidi meie ajalehes väljavõtete avaldamiseks.

Reformierakond lükkab Eesti Kremli mõjusfääri

Keskerakonna Läänemaa piirkonna juhatus teatas, et võtab Keskerakonna esimehe Edgar Savisaare juhtumit juhatuse päevakorda alles siis, kui on avalikustatud kõik vajalikud lindistused.

"Soovime materjalide hulka Neinar Seli ja Andrus Ansipi kõnelusi ning Neinar Seli kontaktide Venemaa nimekirja," kirjutavad Läänemaa keskerakondlased. "Samuti sooviksime äriees Toomas Lumani ning Mart Laari ja Juhani Partsi kõneluste lindistusi ning vastavate äriees Venemaa kontaktide nimekirja. Soovime ka kõikide Eesti erakondade rahastajate täielikku nimekirja. Erilist huvi pakub meile äriees Maksim Liksutovirahastamismotiiv

ja tema Venemaa kontaktide nimekirja ja kõneluste lindistused reformierakondlastega."

Keskerakonna läänemaaalased loodavad, et kui see mitte paljunõutud informatsioon on olemas, siis võib ka Keskerakonna Läänemaa piirkond kujundada oma ametliku seisukoha aastavahetusel kõlanud poliitilise skandaali suhtes. Seni, kuni neid materjale pole, käsitleb Läänemaa piirkonna juhatus skandaali tüüpilise võimuvõitlusena ja parempoolsete erakondade positsioonide kindlustamisena. Lisaks tunneb piirkond muret, et eriteenistuse toomine sise poliitikasse lähendab meid pigem idakultuurile kui lääneliku demokraatliku ühiskonnale.

"Parempoolsed on need, kes lükkavad meid Venemaa mõjusfääri, sest just seal on poliitiline politsei ühiskonnas olulisel kohal," nendivad Läänemaa keskerakondlased.

Jaanus Karilaid

Keskerakonna Läänemaa piirkonna esimees

Lootsmann: Vaja on fakte!

Keskerakonna Harjumaa piirkonna esimees Värner Lootsman ütles skandaali kommenteerides, et Edgar Savisaart kiirustati juba ette süüdi mõistma, ilma et fakte ja tõendeid avalikkuse ette oleks toodud.

"Kuna süüdistused on tõised, siis on seda kummalisem Kapo seisukoht, et alust kriminaalmenetluse alustamiseks pole ja üleüldse rohkem juba avalikustatud raportile lisada ei ole," nentis Lootsman. Tema sõnul peaks Savisaar pöörduma oma õiguste kaitseks kohtusse, kuid ta ei näe mingit vajadust erakonna esimehe ja linnapea kohalt taandumiseks, seda enam, et nii erakonna juhatus kui ka linnavolikogu fraktsioon on oma toetust talle avaldanud.

"Mis puudutab erakondade rahastamist, siis siin peaksid vaatama peeglist eelkõige valitsusparteid - meenub endise õiguskantsleri Allar Jõksi kommentaar: suurt vahet pole, kas oht lähtub naaberriigist või kohalikest ärihaidelt," lõpetas Lootsman.

Keskerakonna juhatuse avaldus

Keskerakonna juhatus, kuulunud ära selgitused kirikuskandaali osas, on seisukohal, et Edgar Savisaar peab jätkama erakonna esimehena ja Tallinna linnapeana.

Juhatus väljendab täielikku toetust esimehele. Me ei pea õigeks eriteenistuste segamist poliitilisse valimiskampaaniasse. See on teravas vastuolus Euroopas välja kujunenud poliitilise kultuuri tavade ja eeskirjadega.

Me ei pea õigeks nimetada ühe kiriku ehitamist Eestile julgeolekuriskiks. Tunnustame Eesti Kirikute Nõukogu seisukohta, mis peab loomulikuks välismaal asuvate fondide kaasamist kirikute ehitamise finantseerimisse, mida seni on Eestis ka laialdaselt praktiseeritud.

Keskerakonna juhatus kutsus üles kõiki Eesti erakondi toetama apostliku-õigeusu kiriku ehitust Lasnamäel ja kinnitama seda, et Eesti poliitikud ei pea ühe kiriku ehitamist julgeolekuriskiks meie riigile. Kutsume üles kõiki erakondi ja inimesi aitama kaasa kiriku võimalikult kiirele valmimisele. Keskerakond pakub kõigile parteidele sõbrakätt ja usulise sallivuse deklaratsiooni koostamist ning allakirjutamist.

23. detsember 2010

Eestlaste hulgas on väga palju inimesi, kes omaaegse stalinliku terrorirezhiimi läbi rängalt kannatada on saanud. Nad ise või nende lähedased on pidanud jätma oma vara ja kodud, taluma külma ja nalga Siberis, elama vastu oma tahtmist võõrsil. Pea iga suguvõsa on kaotanud mehi tapetuna Venemaa vangilaagrites, langenuna Velikije Luki all või Sinimägedes. See kõik sai toimuda ajal, mil propagandamasin kiitis helget tulevikku, mis pidi saabuma suure vene rahva eestvedamisel.

ENDEL RIHVK
kolumnist

Soolaestlastehaavade rapu- tati ka sellega, et laastatud Eestimaale asustati hulgaliselt elama vene keelt kõnelevaid inimesi ja tagatipuks üritati meie armsat emakeelt hoopiski välja suretada. Eelõeldu on loonud soodsas pinnases selleks, et tänapäevani saab meie rahva hulgas hõlpsasti lõkkele puhuda venevastaseid meeleolusid ja hirmu Venemaa es nende poolt, kes tahavad niisuguseid tundeid oma ambitsioonide rahuldamiseks ära kasutada.

Kellega kõrvuti elada?

Oleks ülimalt naiivne arvata, et eestlased saanuks peale sõda või saaksid tulevikus jääda igavesti üksi elama siia

pooltühjale maalpile, kui samal ajal kogu muu maailm vaevleb ülerahvastuse ja eluruumi puuduse käes. Pole ju meil täna isegi emapalga ebaõiglaselt kõrgele ülempiirile vaatamata kusagil näha sündivuse plahvatuslikku kasvutaset eestlaste hulgas. Kõik kinnitab seda, et meil tuleb nii täna kui ka tulevikus jagada eluruumi teistest rahvustest inimestega.

Möödunud aasta 23. detsembril ilmunud Postimehe lisaloes Arter on esile tõstetud maailmamees Neeme Järvi mõte: "Väga hea, et meil need venelased siin on, et pole uusi tulijaid..." Pole raske mõista maestro sõnade tagamõtet, et venelastega oleme juba harjunud koos elama, et nad on meile kultuuriliselt palju lähedasemad kui paljud eksootilised rahvused, kelle tavade ja hirmu Venemaa es nende poolt, kes tahavad niisuguseid tundeid oma ambitsioonide rahuldamiseks ära kasutada. Pole raske mõista maestro sõnade tagamõtet, et venelastega oleme juba harjunud koos elama, et nad on meile kultuuriliselt palju lähedasemad kui paljud eksootilised rahvused, kelle tavade ja hirmu Venemaa es nende poolt, kes tahavad niisuguseid tundeid oma ambitsioonide rahuldamiseks ära kasutada. Pole raske mõista maestro sõnade tagamõtet, et venelastega oleme juba harjunud koos elama, et nad on meile kultuuriliselt palju lähedasemad kui paljud eksootilised rahvused, kelle tavade ja hirmu Venemaa es nende poolt, kes tahavad niisuguseid tundeid oma ambitsioonide rahuldamiseks ära kasutada.

MARTIN GASMAN
Keskerakonna Kristiine piirkonna juhatuse liige

Mis on poliitikutöö mõte? Lahendada rahva probleeme. Leida lahendusi. Selleks on ta saanud oma valijatelt volituse ja usalduse. Osarohvast on usklikud, kelle jaoks kirik on püha paik. Nad ei kujuta oma elu kirikuta ette. Kuidas aga kirikuid tänapäeval ehitatakse? Annetuste najal. Kirikuid on palju ja erinevaid. Osa neist on õigeusu kirikud.

Kas kujutate tänases Eestis ette olukorda, kus Eesti valitsus toetaks mõne vene õigeusu kiriku ehitust? Ei kujuta, sest Ansipi valitsuse olemasolu lät-

teks on hetkel kõige teisel- damine, mis on kuidagi seotud venelaste ja Venemaaga, mis on omakorda kantud selle valitsuse paranoilisest russofoobiast.

On mõeldamatut, et mõni vald või linn ainuüksi oma eelarvest kiriku üles ehitaks. Mõeldavad on annetused pühakojade renoveerimiseks, näiteks 4 miljonit krooni Tallinna Jaani kirikule, mille Tallinna linnavalitsus andis, olgugi et tollesama kiriku IRL-i meelne pastor kritiseeris õigustamatult ja ägedalt linnapea Savisaart vaid mõni nädal enne raha eraldamist.

Millegipärast luteri kiriku ehitust kodumaiste või välismaiste annetuste najal peetakse täiesti normaalseks, kuid õigeusk oleks justkui katkuga löödud, justnagu saatanast, hoolimata asjaolust, et meie kaks presidenti on olnud õigeusklikud (Konstantin Päts ja Arnold Rüütel).

Meedia: kui ei ole süüdi, teeme süüdi!

Loomulikult annab Lasnamäe

kuulata kõrvalt, mis keeles kõnelevad omavahel paljud mehed, kes töötavad Tallinnas prügiveoautodel, santehnilistel välitöödel või isegi bussijuhtidena, Ida-Virumaa kaevuritest rääkimata.

Me võime küll nostalgiliselt meenutada, et kui viimase maailmasõja eel, ajal ja järel ei oleks Eesti kaotanud veerandit oma rahvastikust, siis jätkunuks meid kõigeks, kuid see ei muuda karvavõrdki täna reaalsust. Nii on nii meile endile kui ka nende, kellega kõrvuti elame, seda kasulik, mida mõistvamad me oleme ja üksteise soove aktsepteerime. Paraku vilistavad sellisele ratsionaalsele mõtteviisile need poliitilised jõud, kes ikka ja jälle üritavad venevastaseid meeleolusid oma eesmärkide teenistusse rakendada.

Sellele kaardile mängiti juba Eesti taasiseseisvumisel, kui kodakondsuse saamine muudeti venekeelsetele inimestele võimalikult keeruliseks. Järgmisena mängiti see kaart efektselt välja nn pronksiöö sündmuses. Alustati provokatsioonidega, mis pidid kinnitama samba Tõnismäelt äraviimise vajalikkust, ja seejärel kasutati samba rumala teisaldamisega esile kutsutud venekeelsete noorte mässu oma positsioonide kindlustamiseks eestlastest valijate hulgas. Nii sai pronksiöö sündmusega eksperimentaalset tõestatud IRL-i ja Reformierakonna poliitoloogide poolt püstitatud hüpotees, et venevastaste meeleolude õhutamine on kõige lollikindlam viis oma

võimu kindlustamiseks. Paraku vaikuti osavalt maha see kahju, mida niisugune aktsioon tegi Eesti riigi mainele ja majandusele.

Venemaa aitab kaasa

Iga riik on alati huvitatud oma mõju ja tähtsuse suurendamisest maailmas ja kontrollist selle üle, mis toimub tema piiride vahetus läheduses. Suurriikidel on seda teha tunduvalt paremad võimalused kui Eesti sugustel käibustel. Venemaale on suhtumises taastatud naaberriikidesse täiendavaks motivaatoriks solvumine, et need koostöö Venemaaga ära põlgasid ja pigem lääne poole pöörasid. Oma nõrdimust saab ta väljendada ka naaberriikidesse täiendavaks motivaatoriks solvumine, et need koostöö Venemaaga ära põlgasid ja pigem lääne poole pöörasid. Oma nõrdimust saab ta väljendada ka naaberriikides elava suure venekeelse kogukonna õiguste kaitsmise sildi all. Seepärast pole Venemaa retoorikas ja ka mõnedes tegudes raske otsida ja leida märke sellest nagu oleks ta iga hetk valmis Eestit (nagu ka teisi endisi sõltlasi) uuesti alla neelama.

Venemaa käitumist võib tõlgendada mitmeti. Kuna Eestis hetkel võimu juures olevad poliitikud ei jäta ühelgi võimalikul ja ka võimatul juhul kõiki teavitamata sellest, et Venemaa on Eesti julgeolekule ainukeseks ja suurimaks ohuks, siis võib Venemaa vastuaktsioone tõlgendada ka kui hobuse kabjahoopi tüütu taksi suunas, kes on oma klähvimisega teda surmani ära tüüdanud. Muidugi ei saa jätta arvestamata võimalust, et Venemaa strateegilises kontseptsioonis on tõepoolest olemas plaan B, mis lastakse

Küsida annetust kirik

õigeusu kiriku valmimine positiivse impulsi sealsetele Keskerakonna valijatele ja mõjub seetõttu hästi meie valimistulemusele. Kuigi anneta- jaks ei olnud Keskerakond ega selle esimees, seostatakse kiriku ehitust ja kiiret valmimist just Keskerakonna ja Edgar Savisaarega, kes suur- annetuse kirikuehituseks välja ajasid tänu oma laiale suhte- võrgustikule.

Samas, kiriku kasutamises poliitilises kampaanias on pioneer ja tšempion Eestis kahtlemata Andrus Ansip Tartu Jaani kiriku renoveerimisega Saksa raha eest. Kas Ansip on siis Saksamaa mõjuagent? Kui keegi suudab tuua suurinvesteeringu Hiinast Eestisse, näiteks kütuse või muu kauba terminali näol, siis kas ta on Hiina Rahvavabariigi mõjuagent? Nii totter, tühi ja absurdne on see ülespuhutud kirikuskandaal.

Kapo abitagi oli teada, et Lasnamäe õigeusu kiriku ehituseks tuleb raha Andrei Pervozvannõi fondist, mis tegeleb õigeusu eest seis-

misega maailmas. Kõik sõlmitud lepingud olid kogu aeg avaliku. Isegi pressiteateid saadeti välja. Eesti avalikkust on korduvalt eksitatud ning Eesti meedia on selles alati oma võtmerolli mänginud. Savisaar mõisteti vastaserakondade ja meedia poolt süüdi, olgugi et ühtegi kuritegu ei ole sooritatud. Kõik on täiesti seaduslik ja pealegi – avalik ning isegi õige ja õilis.

Kaitsepolitsei sekkus poliitvõitlusse

Kapo oleks pidanud neutraalseks jääma. Paraku teame, et ka jõustruktuurides töötavad tavalised inimesed, kellel on pered ning teatavasti ei ole kapos palgad just kõige suuremad, mistõttu on võimalik stenaarium, kus mõni tähtsam ametnik kutsutakse ministri juurde (kes juhtumisi on Keskerakonna rivaalerakonna liige) saamaks juhtnööre teatavat laadi tegutsemiseks. Kui „nõuannet“ ei täideta, järgneb karistus.

Jutt sellest, et kapo oleks justkui Eesti riik ja et kaitse-

b Eesti vaeseks

käiku siis, kui situatsioon maailmas peaks mingil põhjusel kardinaalselt muutuma. Kõiki neid võimalusi peavad selleks kutsutud riigiasutused mõistagi uurima ja vastumeetmeid kavandama, kuid see ei tähenda, nagu oleks neil vaja sellega pidevalt tolmüles keerutada ja rahvast närvi ajada. Nii ei arva aga poliitikud, kelle jaoks russofoobia on leivanumber oma positsioonide kindlustamiseks.

Oleme naabritest uhkemad

Mõned Eesti analüütikud on viimasel ajal rõhutanud seda, et kuigi Eesti geograafiline asend seab meid ida ja lääne vahel toimiva vastasseisu eesliinile, on see asukoht ühte teagu ka meie strateegiline ressurss, mida saaks majanduse edendamisel senisest tunduvalt paremini ära kasutada. Selle asemel oleme viimastel aastatel teinud kõik suisa vastupidi, luues kuvandit Eestist kui uhkest riigist, kes Venemaaga ei tee mingit tegemist enne, kui too ei tunnistata Tartu rahu kehtivust või vähemalt ei palu vabandust meile 50 aasta jooksul tehtud ülekohtu eest.

Avalikult püütakse kahe silma vahele jätta, maha vaikida või halvustada seda, kuidas käituvad meiega sarnases olukorras olevad naabrid. Võtame või Soome, kellelt Venemaa on anastanud kolmandiku territooriumist ja kelle provotseeritud Talve- ning Jätkusõja ajal sai surma kümneid tuhandeid soomlasi. See ei takistanud nutikatel Soome riigimeestel

EESTI ESIRUSSOFOOBID: Endine Venemaa suursaadik Mart Helme (vasakul) ja Riigikogu liige Marko Mihkelson (IRL) on aastaid "valvekommentaatoritena" avalikkuse ette paisanud negatiivseid arvamusi Venemaa kohta. Valijate hääle püüdmiseks hoiavad need isekad mehed oma sapiste märkustega pidevalt tuld tuha all.

eesotsas president Urho Kaleva Kekkosega peale sõda toonase Nõukogude Liiduga tasakaaluka ja vastastikku kasuliku poliitika ajamist. Kuigi nii Soomes kui ka meil Eestis on piisavalt palju neid, kes sellist käitumist halvustavalt "soomestumiseks" nimetavad, ei takista see soomlastel tänaseni nautimast selle läbi suhteliselt lühikese ajaga saavutatud majanduslikku jõukust.

Meie tänased valitsejad ja neile ustav meedia hoiavad suu vett

täis, kui Soome president Tarja Halonen sõidab koos Vladimir Putiniga vastavastatud Peterburi-Helsingi kiirrongis ja Läti president Valdis Zatlers sõlmib Dmitri Medvedeviga Kremli Lätille kasulikke kokkuleppeid. Neile on tähtsam samal ajal lõkkele puhuda skandaal, nagu oleks Tallinna linnapea Edgar Savisaar Venemaa mõjuagent, kuna ta nõutas Venemaalt investeeringuid vene õiguse kiriku ehitamiseks. Keegi ei pane tähele, et seeläbi väheneb ka mingil määral tööpuudus

Eestis. Selle asemel kistakse mängu Kapo, kes peab kinnitama juba varem mitmel korral käibele lastud versiooni, nagu püüaks Savisaar Eestit Venemaale maha müüa. Nõiajahti kaasatakse kõik jõud kuni presidendini välja. Oma võimalust on haistnud ka sotsid ja nende end pildile upitav esimees Sven Mikser. See on nende kõigi arvates ainus kindel viis kõrvaldada oma ainuke tõsiseltvõetav konkurent tulevastel valimistel.

Kaplinski: SDE vead on toetada Ilvest ja materdada Savisaart

Nagu teame, ei tohi hästi kasvatatud puudlikoervõtta võõra käest midagi. Selle eest saab ta noomida või karistada. Hästi kasvatatud puudlikoer ka ei urise peremehe pääle...

Loodan vaikselt, et ehk Wikileaks annab natuke teada selle kohta, kas noorte Iraagi sõja vastaste meelevaldajate põhjalik noomimine KAPO-s oli kooskõlastatud USA saatkonnaga. Ja mis ikkagi toimus siis, kui tosinkonna Kesk-Ida-Euroopa riigi välisministrid üheskoos avaldasid täielikku toetust USA-le, kinnitades oma veendumust, et pärast riigisekretär Powelli esinemist ÜRO-s pole enam mingit kahtlust, et Saddamil on needsinatse hirmsad relvad. Tahaks lugeda stenogrammi sellest koosistumisest, mille koha olen unustanud, oli vist Vilnius.

Aga arvan endiselt, et arvestades meie geograafiat, ei ole ainus kindel viis meie julgeoleku tagamiseks astuda mõne võimsa, kuid kaugel riigi eesliinile võitluses, mida ta peab meie naabruses oleva suurriigiga... Nii on minu meelest SDE teinud ühe vea, toetades presidenditoolile THI-d ja teeb teise, kui aitab maha materdada Savisaart. Strateegilised vead, kuigi taktikaliselt vägagi mõistetavad. THI on näidanud, et ta ei tea Venemaast suurt midagi ega oska venelastega suhelda. Kardan, et lähematel aastatel võib see saada väga tõsiseks puuduseks. Läti president käis just Moskvast...

Jaan Kaplinski
(SDE siselistis 22.12.2010)

Vana rebane Savisaar on valmis järgmiseks raundiks

Nii on oma artikli pealkirjastanud meil Eestiski tuntud Soome kolumnist professor Jarmo Virmavirta (pildil). Ta lõpetab oma pikema arvamuse järgmiselt.

"Poliitika peavoolu see skandaal sobib halvasti. Eesti siseelus kriiputab see maha mõtted, et Savisaar oleks märtsivalimiste järel valitsuses. Koos sellega kaob Eesti poliitikas ka variant, mida Reformipartei ja IRL võiksid kasutada. Liberaalne majanduspoliitika jätkub, riigil läheb hästi, rahval eurovaimustuses kehvemini.

Ehk Keskpartei langus avaks väikesele Sotsiaaldemokraatlikule parteile mingeid võimalusi, kuid kõik sõltub Keskpartei toetajate käitumisest. Paljud arvavad, et nad jäävad valimistepäeval koju. Ent sama tõenäoline on, et eriti Eesti venelased võtavad end kokku, andmaks toetust tagakiusatud Savisaarele. Keskpartei sees võivad tugevneda nõudmised uute nägude järele partei juhtkonnas, kuid tõsiseltvõetavaid kandidaate Savisaare kohale pole näha. Selle eest on hoolitsenud Savisaare juhtimisstiil. Mitte asjatult ei tunta teda nime all Edgar Esimene Suur. Eesti on natukene liiga väike maa Savisaarele."

Ajaleht Uusi Suomi, 23. detsembril 2010

Kas Eesti on kirikuriik või on Eestis riigikirik?

Viibin sageli ametialastel kohtumistel Itaalias. Kuna olen rooma-katoliku kiriku Tallinna Pühade Peetruse ja Pauluse koguduse liige, siis on minult sageli küsitud, kas Eesti on kirikuriik nagu Vatikan.

Seda teemat on arutatud ka Lõuna-Prantsusmaal, kus on palju Vene valgekaartlaste õigusklikke järeלטulijaid, kes elavad kõrvuti katoliiklastega, aga ka Kreekas, kus on valdavalt õigusklikud.

Paistab, et Euroopa Liidu riikides pole piisavalt selgitatud, miks on Moskva alluvusega kiriku vara Eesti riigi omandis. Pole küll uurinud, aga ei tea ühtegi riiki peale Vatikani, kus kiriku vara kuulub riigile. Kiriku vara kuulub reeglina koguduse liikmetele.

Nii võib aru saada nendest, kes teavad, et Eestis on riigikirik. Ja õigusklikud koguduseliikmed maksavad renti Eesti riigile, kes annab neile võimaluse pühakodade kasutamiseks - nii paraku on.

Neis arutlustes tahaks olla eestlane. Las näevad, et Venemaa õigusklik kirikuriik asub Eestis, mis *ipso facto de jure* vist nii ongi.

Marika Arendi v Wolsky

ule on aus ja õilis tegu

Foto Ivari Vee

MEISTRITEOS: Õiguse kirik sünnib Lasnamäele meistriteosena Tallinna linna toel. Kuid meistriteoseks ei saa kahtlemata pidada võimuerakondade ja peavoolumeedia kirikuvastaseid rünnakuid, milles kahetsusväärset kasutatakse ka kapot. Kuid valimisvõitlus peab eelkõige karastama valijat!

politsei ametnikud on andnud vande ja tänu sellele ei saavat nad valetada ja vassida, on puhas demagoogia. Kui palju arste on andnud vande, ent siiski on nad inimesi teise ilma saatnud, kas siis tahtlikult või

tahtmatult. Kui palju advokaate on andnud vande, ent siiski vandevasest käitunud. Näiteid sellest, kuidas vanne ei takista ega kohusta millekski, võib tuua mustmiljon. Kaitsepolitsei siiski ei

ole Eesti riik. Eesti riik on eesti rahvas.

Ka mina küsiksin annetust kirikule!

Teadupärast on kiriku rajamine Lasnamäele olnud Keskerakonna ja Reformierakonna koalitsioonilepingus juba 2002. aastal ning ka Keskerakonna ja Sotsiaaldemokraatide koalitsioonilepingus 2009. aastal. Siis ei näinud Ilves ega ka keegi teine Reformierakonnast, IRList või sotsidest selles mingit julgeolekuohtu. Mis tõestab taaskord, et puhkenud ja nüüdseks juba lõhkenud kirikuskandaal oli meisterdatud võimuerakondade kontorites koostöös nende võimu all oleva Eesti peavoolumeediaga, näiteks Postimees (loe: Reformimees).

Ka Tallinna Kristiine linnaosas on päris palju õigusklikke. Kui mul tekiks võimalus, siis küsiksin minagi annetust õiguse kiriku ehituseks näiteks Kristiinesse. Paraku on sellist annetust ülliraske saada. Seda enam saan aru Tallinna linnapeast, kes tänu pingsatele läbirääkimistele ausa ja ülla vägitoeaga hakkama sai. Juba 2003. aastast ootavad lasnamäelased pikisilmi omale kirikut ning varsti saab see tegelikkuseks.

Reformierakondlik spordi rahastamine kisendab ebaaususest

Korruptsiooni erinevad vormid on kõik taunitavad. Mõnda neist, näiteks altkäemaksuvõtmist, peetakse suureks ja andestamatuks patuks, mida on vaja põhjalikult uurida ning süüdlasi täie rangusega nuhelda. Samas leidub meie igapäevaelus korruptsiooni, mis on inimestele vastuvõetavam. Olgu siis see tungiv soovitus rahaliselt toetada oma võsukeste kooli või andam riiklikult rahastatava tervishoiusüsteemi ravijärjekorras ettepoole pääsemiseks. Ametiisikute moraalset laostumust näitava äraostetavuse ükski vorm ei ole eetilne.

INDREK VEISERIK
reporter

Korruptsiooni üks osa on nähtav ka ausa mängu põhimõtteid hindavas spordis ja spordisüsteemis. Kuigi spordis valelähed ei aktsepteerita ning dopinguainete pruukimise eest on ette nähtud karmid karistused, näikse spordile raha jagamise puhul needsamad põhimõtted justkui mitte kehtivat. Ikka antakse ühele ebaaus edumaa, mis reaalsele konkurentsielisele lisaks annab soositu- tute ka moraalse eelise.

Raha eraldatakse valel alustel

Viimasel ajal on spordi rahastamine ümber peetud tuliseid vaidlusi. Selles vallas meenub mitmeid kiivas lahendusi. Eesti peaminister Andrus Ansip teatas 2009. aasta 16. aprillil TV3 uudistes, et riigipoolne spordi rahastamine on omane totalitaarsetele riikidele ning spordi rahastamine peaks jääma eraettevõtete õlule. Oma üleolevat suhtumist näitas peaminister ka möödunud aasta veebruari algul, kui kritiseeris valitsuse pressikonverentsil Bridžiliidule üle-euroopalise festivali korraldamiseks pool miljonit krooni eraldanud Riigikogu liikmeid. "Mis see siis maksab? Ostavad uue kaardipaki või? Poole miljoni krooni eest?" nõokis Ansip IRL-i liikme Sven Sesteri juhitud alaliitu. Samas on just valitsuserakonnad need, kes rahaeralduste üle otsustavad. Toonast lisaeelarve eraldisest haukaski suurima tüki Reformierakonnaga seotud Korvpalliliit - kahele erakonnaga ühenduses olevale klubile andmiseks, ülejäänud jagati IRL-iga seotud alaliitudele. Korvpalliringkondades on viimastel aastatel palju pingeid tekitanud just riigieelarvest eraldatud summad suurklubidele Tartu Ülikool/Rock ja BC Kalev/Cramo. Meelepaha on need rahaeraldised külvanud ka teiste pallimängualade tippvõistkondade hul-

gas. Iseäranis ägeda avaldusega esines möödunud aasta algul rahvuskoondise ja võrkpalliklubi Selver peatreener Avo Keel, kes prahvatas Võrkpalliliidu kodulehel 3. veebruaril 2009, et BC Kalev/Cramole eraldatud raha haiseb üliirõvedalt. Kaks päeva hiljem Kuku raadio saates "Magneet" selgitas Keel, et ega BC Kalev/Cramo juhid ole süüdi, et suutsid raha välja kaubelda, aga kritiseerida saab raha eraldamise aluseid küll.

Kahele kõnealusele meeskonnale on viimastel aegadel raha eraldatud kahel põhjendusel, millest kumbki ei ole sisuliselt adekvaatne. Näiteks maksis riik aastast 2007 kuni 2009. aasta kevadeni BC Kalev/Cramole 8,5 miljonit krooni, mis õeldi olevat mõeldud noortetöök ja "püramiidi ehitamiseks". Raha saanud meeskonna mänedžer oli Ansipi nõunikuna töötanud ja Tallinna volikogus reformierakondlaste fraktsiooni juhtiv Remo Holsmer. Rock sai samal ajal riigilt 1,5 miljonit krooni. 2010. aasta lisaeelarvest eraldati Eesti Korvpalliliidule kahe "suure" jaoks veel 2,5 miljonit, et meeskonnad tublisti esineksid välisliigades ning tooksid Eestile au ja kuulsust.

BC Kalev/Cramo kahjustas Eesti mainet

Püramiidi tahaks ju ehitada ja kõpitseda teisedki meeskonnad - Valgas, Võrus, Pärnus, Raplas, Rakveres ja mujal. Kusjuures mainitud väikelinnades on Eesti meistriliigas mängiv meeskond tihtipeale püramiidile kasvatatud tipp, mitte ei üritata hõljuvale tipule

Riik maksis 2007.-2009. a. kevadeni Kalev/Cramole 8,5 miljonit krooni, mis õeldi olevat vaja noortetöök ja püramiidi ehitamiseks. Raha saanud meeskonna mänedžer oli seejuures Ansipi nõunikuna töötanud ja Tallinna linnavolikogus reformierakondlaste fraktsiooni juhtiv Remo Holsmer.

ehitada alla püramiidi. Miks nende linnade entusiastide töö, mis annab spordialale kandepinna, pole väärt valitsuse rahaeraldist? Ainult sel põhjusel, et valitsus miskipärast ei pea neid vääriliseks. Samal ajal mõjub näotuna käesolevast hooajast peale trahvide ähvardusel kehtestatud meistriliiga meeskondade püramiidi omamise nõue. Ühed

MEHED MÄNGUHOOS: Korvpalliklubi BC Kalev/Cramo on hoolimata näiteks 2008./2009. hooajal 18 miljoni kroonini ulatunud hiigeleelarvetest kogunud riigi raha pillates ka võlgu ja teinud seejuures kahju Eesti mainele. Foto Eesti Korvpalliliidu kodulehelt.

meeskonnad on saanud lähiaastatel teha noortetöök suurte riigirahade toel, teised on seda teinud "õhust ja armastusest" - korvpalli nimel. "Riikliku tähtsusega püramiidi" eviv BC Kalev/Cramo meeskond on samas tuntud rahapõletaja. Viimastel hooaegadel on nende "välismängijate karussell" naljahammastelt teeninud ära "reisibüroo" kuulsuse. Kümnete kaupa ameeriklasi ja Balkanilt pärit mängumehi said Eesti valitsuse eraldatud raha eest lühiajalise tuusiku Tallinnasse, kuni nad peagi sobimatuse

tõttu jälle minema saadeti. Viimase kolme hooaja jooksul on meeskonnast läbi käinud umbkaudu 20 välismaist mängumehi ja kaks Balkanilt pärit treenerit. Need arvud on mitu korda suuremad kui teistel meeskondadel. Pisut pikemalt BC Kalev/Cramo värve esindanud mängumehelt oli aga takkajärele mitmelt poolt kuulda maksamatajäänud palkadest.

Delfisaatele "BasketTV" märtsis 2010 intervjuu andnud BC Kalev/Cramo üks eelmise hooaja liidreid John Linehan nimetas Eestist lahkumise põhjusena just palgavõlgnevusi. Teise mängumehi Josh Pace'i agentuur DSM ähvardas klubi korvpallileheküljel "The Hoop" lausa kohtuga. Pressiteatega hoiatati teisigi mängijaid vahendavaid agentuure Eesti meeskonna eest. Nagu näha, on korvpalliklubi, hoolimata näiteks 2008./2009. hooajal 18 miljoni kroonini ulatunud hiigeleelarvetest, kogunud riigi raha pillates ka võlgu ja teinud seejuures kahju Eesti mainele.

Valitsus ei toeta tiitlivõistlustel osalemist Raha said BC Kalev/Cramo ja Tartu Ülikool/Rock ka heaks esinemiseks välisliigades. Kui Tartu meeskonnal on nendel hooaegadel ette näidata jõudmine eurosarja ja Balti liiga finaaltourniirile ning play-offkoht, siis BC Kalev/Cramol vaid täiskomplekt Eesti meistrivõistluste medaleid. Lisaks loobus meeskond osalemisest eurosarjas ning katsus selle asemel edutult rammu Venemaalt lähtuvas VTB-liigas, milles osalemise ja mängimise eest neile liiga korraldajate poolt hoopistükis peale maksti. Balti liiga madalamas divisjonis, kus osales lisaks Balti riikide

meeskondadele ka Rootsi klubi, mänginud Tallinna ja Valga klubid samas Eesti esindamise eest mingit rahaeraldust ei saanud.

Selle kõige juures tekib spordisõbral paratamatult küsimus: kes on need targad otsustajad, kes niigi rasketel aegadel ulmeliste rahasummadega turgutavad väljaspool Eestit ilmselgelt konkurentsivõimetus korvpallisatsi? Miks nad seda aastast aastasse teevad? Kodumaised meistri- võistlused ning A-klassi noortevõistkond, millega seoses on meeskonnal ette näidata ainukesed kordaminekud nende aastate jooksul, ei saa ju olla põhjus jätkuvaks heldeks premeerimiseks.

Praegune valitsus leiab, et tiitlivõistlustel osalemine ei ole toetamist väärt. Võrkpallikoondise EM-finaaltourniirile jõudmise tõttu tekkinud rahamure teenis ära peaministri valulise reaktsiooni ning isegi Korvpalliliidu peasekretär Karel Loide nentis Öhtulehes tänavu 14. oktoobril, et U20 koondis jäi sel aastal EM-valiksarjast just rahapuudusel kõrvale. Samal ajal on miljoneid kroone spordiraha suutmatute administraatorite poolt ära raisatud ning rahaliste vahendite sihtotstarbelist pruukimist ei kontrolli keegi. Aastast aastasse lajab see sama reha korvpallisõpradele vastu vahtimist ning vastutust ei kannu keegi.

Holsmeri mure Kesknädala pärast üleliigne

6. jaanuari Aktuaalses Kaameras tundis Tallinna volikogu Reformierakonna fraktsiooni esimees ja endine BC Kalev/Cramo manager REMO HOLSMER muret, et vahepeal jäi Kesknädal il-mumata.

Tegelikult teavitasime oma lugejaid juba aasta viimases numbris, et esimene Kesknädal ilmub uuel aastal 12. jaanuaril. Seega kuulujutud Kesknädala kadumisest on üleliigsed. Nähes valitsuserakondade ebakindlust ja praegusi meeleheitlikke tõmblemisi oma võimu säilitamiseks on ka Kesknädal valmistumas lahinguks. Holsmer ja teised oravad peaksid Kesknädala ilummiskupäevade asemel hoopis tähelepanelikumalt jälgima korvpalli rahastamist, mis praegusel kujul on sügavalt ebaõiglane. Jaanuari algul kaotas maksumaksjate rahadega priiskav BC/Kalev Cramo näiteks Riia VEF-ile 40 punktiga, möödunud aasta lõpus toimunud Eesti karikavõistluste poolfinaalis kaotati häbiväärselt Rakvere Tarvasele 82:74. Peamiselt kahe suure klubi toetamise ja kallite võrleegionäride ostmise asemel tuleks riigil hakata enam panustama Rakveres, Raplas, Pärnus, Valgas jm maakondlikes keskustes tegutsevatesse klubidesse, mis suurendaks Eesti korvpalli kandepinda ning annaks andekatele maanoortele suuremaid võimalusi korvpalli kaudu ennast teostada.

Aasta treener Avo Keel kuulub Keskerakonda!

2010. aasta parimaks treeneriks valiti Keskerakonda kuuluv Avo Keel. Keel on mees, kes pärast võrkpallurikarjääri lõpetamist hakkas treeneriks. Tema juhendamisel on saanud suur edu nii Pärnu Võrkpalliklubi, Võrkpalliklubi Tallinna Selver kui ka Eesti Võrkpallikoondist. 2010. aasta lõpus sai Avo Keel kolmekordse tunnustuse – talle omistati aasta treeneri tiitel, aasta koondiseks valiti meeste võrkpallikoondis ning võrkpalliliit kuulutati kolme edukaima spordialaliidu hulka.

TAAVI PUKK
Keskerakonna
pressiesindaja

Võib öelda, et võrkpalli tähtsus on Eestis tähelepanu tõusmas, arenguvõimalused on veel suured. Teist tsüklit järjest on Eesti jõudnud Euroopa võrkpallimeistrivõistluste finaalturniirile.

Sellise saavutuse tähtsust rõhutab asjaolu, et maailma- eliidis domineerivad just Euroopa meeskonnad ning parimatega finaalturniiril konkureerimine näitab Eesti meeskonna kuulumist kõrgesse klassi.

Sama lugu on klubimänguga – Keele käe all treeniv Tallinna Selver võitis järjekordse esikoha Baltikumi meeskondi ühendavas Schenkeri liigas.

Ebasüsteemne rahastamine

Ühes meie varasemas jutua- jamises juhtis Avo Keel tähelepanu sellele, et Eesti võrkpalli võib pidada lootus- rikkaks, sest on olemas arves- tatav tagala noorte pealekasva- vate mängijate näol.

“Võrkpall ongi eriline seetõttu, et tulemuste tajumiseks ja n-ö “rõõmumomendi” saamiseks kulub palju aega – tee eduka löögi sooritamiseni võrgu pealt ei ole kerge. Võrkpall pole saavutamise mõistes kindlasti lihtne pallimäng ning need noored, kes treeningutel püsi- valt käivad, väärivad suurt kiitust.”

Kuigi tulevikuks jagub küllalt optimismi, tunneb aasta treener muret riigi osaluse pärast spordi rahastamisel. Nimelt puudub Eestis kindel süsteem, kas ja kuidas toetada ja rahastada pal- limängude rahvuskoondisi.

“Tehtavate kulutuste hulk on hoopis erinev, võrreldes indi- viduaalalaga – võistluspaika peab jõudma kogu meeskond, mitte vaid kaks-kolm inimest,” ütleb ta.

Keele hinnangul on vaja kind- lat toetuste süsteemi ja norme, millest lähtuda.

“Näiteks EM-ile jõudes on toe- tus nii suur, aga maail- mameistrivõistlustele jõudes veerandi võrra veel suurem. Riigikoondis esindab ju riiki, seega peaks riik ka oma esi- ndatuse eest hoolt kandma.”

Keel leiab, et spordi alarahas- tatus ja ebasüsteemne rahasta- mine võib anda tulevikus palju tagasilööke.

“Spordi edasise eduka arengu eest peab rohkem seisma ning sellega tegelema, muidu ei saa me ka tulemusi loota. Me teame

ja räägime, et Leedus on tugeval tasemel korvpall, aga peame ka mõistma, et tulemusi ei saa lihtsalt ilusate silmade eest! Riik peab panustama sel- lesse, et tema sport areneks. Tundub lihtsalt veidi eba- õiglane, et see, mida kõige enam rahva poolt jälgitakse, saab kõige vähem raha. Vaa- tame vaatajate määra, spordi- võistlused on esirinnas!”

Sport aitab Eestit maailmale tutvustada

“Spordi areng on ülioluline, sest iga sportlik saavutus toob riigile midagi tagasi. Alustame kõige lihtsamast – kui aitame kaasa tervisespordi arengule, muutub meie rahvas terve- maks. Kui Eesti sporditüüp saavad suurvõistlustelt häid tulemusi, siis hakatakse ka rahva seas rohkem sporti tegema.

Kui eestlased suusatamises jär- jest medaleid noppisid, siis osteti kauplused suuskadest tühjaks ning metsaalused olid rahvasportlasi paksult täis. Sport on ju ka üks suurimaid riigi tutvustamise võimalusi – näiteks tänu Lindperele võib hakata nii mõnigi USA vutifänn kaardilt otsima, kus see Eesti asub. Sport on ju ka väga universaalne, praktiliselt igaüks saab sellega mingil tasemel tegeleda,” ütleb Keel. 2010. aasta parim treener Avo Keel leiab, et lausa hädavaja- lik on see, et spordi riikliku rahastamise küsimusega hakataks tõsiselt tegelema ning ühiskonnas sünniks sell- eteemaline diskussioon.

“Nii endised kui praegused tippportlased peaksid panus- tama selle nimel, et Eesti investeeriks oma spordi arengusse. Just asja sees olnud inimesed teavad ja tunnetavad neid probleeme. Hetkel Riigikogus olevad endised tippportlased peaksid andma endast maksimumi spordi arengu nimel. Nad said tuntuks spordiga – eks neid suuresti selle tuntuse pärast valitigi. Süsteemi on vaja proovida parandada – kui ei proovi, siis ei muutugi ju midagi!”

Pärast parima treeneri tiitli saamist ütles Avo Keel inter- vjuus Rahvusringhäälingu spordiportaalile, et võrkpall võib oma saavutuste üle sel aastal uhke olla.

„Rahvusmeeskond on ala peegel, see näitab, mis seisus spordiala on. Loodan, et noored võrkpallimängijad saavad siit innustust, ootame suure innuga esindus- meeskonda järelekasvu.“

EDUKAS: Avo Keele juhtimisel tegi Eesti võrkpall mullu ajalugu, jõudes teist tsüklit järjest Euroopa võrkpallimeistrivõistluste finaalturniirile. Keele kuu- lutamine 2010. aasta parimaks treeneriks oli seetõttu ka igati ootuspärane ja õige otsus. Foto Scanpix

Võime oma võrkpalli üle uhked olla!

Eestlastel on kindlasti põhjust oma võrkpallu- rite üle uhkust tunda, sest meie sportlased konkureerivad juba teist aastat järjest Euroopa tippudega. Minu meelest on Eesti koondis Avo Keele juhtimise all tohtu arenguhüppe teinud ning saadud tunnustust oli kindlasti toetavaks sõnumiks nii treenerile kui kogu koondisele. Võrkpalliliidu nimetamine kolme edukaima spordialaliidu hulgas rõõmustab mind kui liidu presidenti eriti. Usun, et seesugused tunnustused innustavad sportlasi pingutama ning

Võime oma võrkpalli üle uhked olla!

Vilja Savisaar Toomast
Võrkpalliliidu president ja Euroopa
Parlamendi liige

Tartu kohtumised

Teisipäeval

18. jaanuril kl 16

võtavad valijaid vastu
linnaolinikud

Jevgenia Lindevaldt

ja **Igor Abarenkov**

Ülikooli 12 II korrus.

Teisipäeval

25. jaanuaril kl 16

võtavad valijaid vastu
linnaolinikud

Natalja Trošina

ja **Urbo Vaarmann,**

Ülikooli 12 II korrus.

Heimar Lenk Marta Raadios

laupäeval. 12.00,
esmaspäeval. 15.15

Kuhu lähed,
Eestimaa?

Põlva Raadio 100,7
MHz või Internetis

Eesti Juristide Liit teatab

Eesti Juristide Liit
alustab Tallinna TV-s
õigusalast saatesarja

"Õigusabi"

Liidu liikmed, juristid ja
õigusnõustajad
annavad saadetes
tasuta õigusabi ak-
tuaalsetel, laia üldsust
puudutavatel juriidilistel
teemadel. Vastatakse
vaatajate küsimustele.

**Saatesari on eetris
kaks korda kuus
igal teisel
ja neljandal
teisipäeval
kell 20.00 - 20.20**

Esimeses saates tutvus-
tatakse 2011. aastal
kehtima hakanud mak-
suseaduste muudatusi.
Nõu annab ja muuda-
tusi tutvustab Maksu- ja
Tolliameti maksude
osakonna juhataja
Aule Kindsigo.

Eesti Juristide Liit

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Riigireetmine on meie praeguse valitsuse prioriteet

Edgar Savisaar on väga hea ja tubli KE esimees ja Tallinna linna napea. Mind huvitab see, et Andrus Ansip on ju endine Tartu kompartei tegelane, miks sellest keegi ei räägi ja ajalehed ei kirjuta! Ämma juures oli ta ka, kui koerad noori näksisid! Tore mees!

Eesti president peaks olema ju Eesti juurtega ja sündinud Eestis. Meie praegune president on sündinud Rootsis ja elanud Ameerikas, temal küll eesti elust arusaamist pole. President ei vääri oma kohta minu silmis.

Keskerakond on ainukene, kes hoolib ka nendest kümnetest tuhandetest inimestest, kelle palk ei ulatu kaugeltki Eesti keskmiseni. Riigireetmine on ju tähtsate objektide mahaparseldamine (elektrijaamad, raudtee, pangad) - see on praeguse valitsuse prioriteet.

Õiglustunnet häirib emapalk. Kas need lapsed söövad vähem, kelle ema peab tööd tegema kas või koristajana! Ansip, häbi! Rikkurite lapsed on nagunii kindlustatud.

Sven Mikser on tuulelipp, kuigi väga tark mees. Maailmavaatejärgi on ta reformikas, Reformierakonnas on aga sulisid ja tarku kapitaliste küllaga ja seal ei saa ta kohe kindlasti pumba juurde.

Mina pooldan Edgarit ja Keskerakonda!

Carmen Reidla
Võrumaa

Miks minnakse välismaale tööle?

3. detsembri Postimehes kirjutas Priit Pullerits: "Eesti on juba nii rikas, et võib Euroopale väärt tööjõudu tasuta ette valmistada." Kuhu jäävad vastukajad tema kirjutisele? Huvitav, kus on nüüd rahvuslased, isamaalased, kõik, kes seni iibe, emapalga, Eestimaa ja rahva säilimise loosungitega tribüünidel vehkinud ning maa ja rahva püsijäämise eest muretsenud on?

Juba Nõukogude ajakirjanduses kirjutati, kuidas arenenud kapitalistlikud riigid meelitavad arengumaadest kallilt koolitatud spetsialiste endi juurde ametisse.

Vägisi tekib kahtlus, nagu oleks tegemist tahtlikult tööpuduse tekitamisega, et tööjõudu piiri taha kupeldada. Kelle tellimisel?

Viie jõukama valitsuse kilda jõudnud aina koolitavad ja küüditavad - teisiti ei oska ajude ekspordi nimetada. Siililegi on selge, et võõrsile tööd kerjama ei munda heast tahtest, kui kodumaal oleks tööd, kui valitsus leidnuks enda poputamise kõrvalt veidikenegi mahti ka majanduse harmoonilisemaks vormimiseks.

J. Vahtra

Jõuluajalgi saadab saatanakari rahvale kaela tuld ja tõrva

Armas rahvas, te näete nüüd ju isegi, millised juudad meid valitsevad. Nad ei lase inimesel jõuluajalgi olla rahus ja veidi mõtiskleda, mõelda rahulikult ja ilusti elu üle järele! Nad paiskavad eestriisse süüdistusi ja oma kohustuslikke viis negatiivse päevase torkeid, ja ikka savisaarlaste pihta, tulda ja tõrva! Oh te hirmsad elukad! Põlege te ise kord põrgukatlas, vennikesed!

Rahvas aga, ärge enam tellige ega lugege sopalehti, kes teie elu ja olemist edasi-tagasi väntsutavad ja teie sisemust rebestavad. Jätke nad maha. Hoidke oma tervist! Ega keegi küll usu neid kilomeetripikkuseid "vaimu" sünnitisi, aga ebameeldiv on küll. Eriti vana-aasta eelõhtul.

Võiks tulla üks lumelahmakas neile kõlvatuile kaela endile, üks vääramatu jõud peaks neid karistama! Lõpeks ometi see jabur "riigijuhtimine". Tabaks see sumakas neid kõlvatusepsi, neid maju ja losse, muidugi sel ajal võiksid meie lemmikud seal eemal olla. Elle Kull ja Karisma ja need teised sinna end "müüma" läinud kunstnikud. Nemad on rahvuslik väärtus ja lume alla mattuda ei tohi!

Kurjusepesal olgu ükskord lõpp!

Mari Joonatan

Kinni makstud

Toetan jäägitult Edgar Savisaart, Kadri Simsonit, Jüri Pihli ja kõiki teisi, kes võitlevad selle eest, et edasine elu Eestimaal oleks üldse võimalik. Täna võimupartei poolt on organiseeritud ja ka kinni makstud uus ja ulatuslik valimiseelne Edgar Savisaare käteväänamine. Pole ju rahaküsimine keelatud. Ka reformikad ise on seda teinud. Käteväänamisele eelnev kodutöö on olnud nii põhjalik ja hästi ette valmistatud, et ka pühäl jõuluõöl, kui Savisaar kuulutas Raekoja platsil välja jõulurahu, olid vaheleühüteteks "Riigireetur, riigireetur!" palgatud inimesed. Kes meist läheks seda sellisel ärasele-

tatud tunnete hetkel tegema? Isegi AK-s Kadri Hinrikuse isikus ei saanud seda välja ütlemata ja sellega kuulajatevaatajate jõlumeeleolu rikku-mata jätta.

Jah, ajakirjanik peab seda tegema. Postimehe ajakirjanik võeti koondamise sildi all leivalt maha selle eest, et ta julges Keskerakonna kohtakirjutada tõde. Ka sõjas saavad kõigepealt surma julgemad ja paremad.

Täna on vägi vald teinud oma töö, võimuparteid on oma tahtmise saanud. Nende käsilased on Jüri Pihli kohalt maha võtnud ja omadest ühe, Sven Mikseri, asemele pannud. SDE koostöö Keskerakonnaga,

mida rahvas nii pikisilmi ootas ja mis Jüri Pihli esimeheks oleku ajal ka teoks sai, on lõpetatud. Savisaart mõnitatud. Ta erakonda nõrgestatud. Rahvas on masenduses. Võim ja rikkus juubeldab.

Sven Mikserist, kes oma väljaütlemistes nimetas Savisaart Vene mõjuagendiks ja kordas papagoina Ansipi sonimisi, nagu oleks Savisaar Vene poolega suheldes seadust rikkunud, on endast saanud eesti rahva reetur ja SDE hauakaevaja. Hauakaevaja sellepärast, et suurem ja vaesem pool rahvast ei saa enam hääletada sotside poolt, sest nende ja teistele võimuparteidele antud hääletega, nul-

litakse, nagu seda on tehtud tänaseni, maatas Keskerakonna ja Rahvaliidu saadikute ettepanekud rahva elujärje parandamiseks.

Meile on veel jäänud uut elu alustav Rahvaliidu ja solgiga üle valatud Keskerakond ning ta armastatud juht Edgar Savisaar. Me tahame edasi elada. Et see võimalik oleks, andke Riigikogu valimistel oma hääled Rahvaliidu ja Keskerakonna poolt. Tulgu valima ka need, kes seda kunagi pole teinud, või me saame otsa koos teiega.

Paul Hank
Võrumaa

Reform rabeleb

Savisaare süüdistamine riigireetmises näitab, et Reformierakond tunneb ennast enne valimisi üsna ebakindlalt. Kuna sõnum algselt ei mõjunud rahvale just veenvalt, siis mindi otsima päästerõngast, nagu oleks Keskerakond ise skandaali algatanud. Sellised avantüürid on kodueestlastele võõrad ja ilmselt nende autorid panid praegu mõõda.

Aga seda oligi vaja - nüüd mõistab rohkem eestimaalasi, kes meid valitsevad. Need on väliseestlased IRL-i ja Reformierakonna kaudu.

Suurem osa väliseestlastest aitavad ausalt ja rõõmustavad meie vabanemise üle. Palju on aga ka neid, kes leidsid võimaluse rikastumiseks ja võimu juurde pääsemiseks. Professor Taagepera on nagu hall kardinal olnud parempoolsete erakondade nõustaja. Muidugi ei ajenda teda ei võim ega vara, vaid soov kontrollida oma hiilgavate mõttesähvatuste vettpidavust.

Kodueestlane püüab üle elada kõik, mis väljast peale surutakse. Väliseestlane, ole tänatud abi eest, aga ära meie elu sega. Saame ise hakkama.

Ülo Karindi
Ida-Virumaalt

Savisaar ja sammas

Ma olen oma kaasmaalasi pidanud pragmaatilisteks talupoegadeks, kes on läbi sajandite lasknud vaid mõisa köiel lohiseda. Tuleb tunnistada, et selle lohisemisega oleme igaveseks kaotanud geneetilisel tasandil ka mõtlemisvõime.

Laskumata diskussiooni samba teisaldamise vajaduse üle, ullikeste unenäod pole ju tõsiselt võetav argument, valiti samba teisaldamiseks absoluutselt vale aeg. Eesmärgiga mõnitada ja alandada vähemuse rahvustundeid, et saada enamuse poolt ülendatud?

Normaalsele inimesele on see vastuvõetamatu. Sotsiaalteadlased väljendasid toimiva suhtes põlgust ja valitsuse organiseeritud reaktiooniga kuulutati nad punaseks. Kahtluse alla seati nende kutsesobivus ja rahvuslik päritolu. See kõik oli nii ehe, et osa neist asus oma seisukohti pehmemdama või häälestas ennast valitsuse lainele.

Kuju teisaldati Tartu suunal 2,5 kilomeetrit ja sellega kaotas riik hinnanguliselt 50 miljardit ja lõhestas pooleteiseks inimpõlveks ühiskonna. Lõhkumised ja Ansipi punane kraana on selle kõrval peenraha. Mind ei hämmasta, et see valitsus on veel võimul, mind paneb imestama meie inimeste lihtlabane manipuleeritavus.

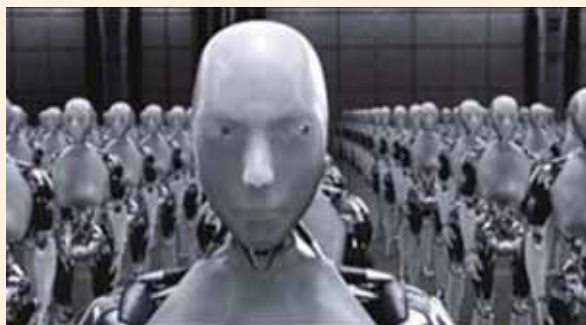
Nüüd on president kahasse peaministriga jälle asunud võitlusse sambaga. Meie taasiseseisvunud riigi üht peamist tegijat võib ka sambaks pidada.

Kesknädala lugeja

Ansip räägib nagu robot

Sattusin täpselt hetkele, kui Ansip aastalõpuintervjuus töötusest rääkis. Olles sellel teemal mingi aeg silma peal hoidnud, saad järsku aru, et Ansipil on paar korduvat fraasi, mida ta selle teema puhul kasutab. Juba väga pikka aega.

Peaasi, et mulje jääks, nagu ta kogu aeg asjaga tegeleks. Ainult et tegelikult on see alati TÄPSELT seesama jutt ja samad paar muutumatult pähe õpitud fakti.

Ega kogematumale kuulajale hakka see silma ja tundub, et jälle midagi positiivset pillati. Reeglina manipuleerib ta kuulajatega, käsitledes vaid nn registreeritud töötuid. Need tuhanded, kes pole enam registreeritud töötud, ei olekski nagu inimesed. Nagu ka need tuhanded, kes on läinud tööd otsima mujale.

Ansip räägib kui robot: "Peame olema valmis pikaks kõrgeks töötuseks", "Töötud on reeglina kõik endised buumiaegsed ehitajad", "elukesteve õpe on meil kaks korda kasvanud", "töötute koolitamisele ja aitamisele on kulutatud palju maksumaksja raha" ja "tegelikult on igapäevane otsus ikka tema enda asi ja minge ning õppige ise lihtsalt midagi muud".

Kuidas juba mitu aastat töötud sellega hakkama peaksid saama, kui see isegi vanemate abita noortel ei õnnestu. Õppelaen kulusid ju ei kata ja õppimise kõrvalt töötamiseks tööd lihtsalt pole! Ja ongi kõik. Midagi muud tal öelda ei olegi, sest töötuse teema on peaministri jaoks silmnähtavalt tüütu ja mõttetu. See lihtsalt ei huvita peaministrit.

Politiikavaatlejalt Pärnust

Ehk teeksid kristlikud kümme käsku tänapäevainimesi paremaks?

Enne jõule oli ETV-s Maire Aunaste saade "Mis teie arvate?", kus kõneldi sellest, et eestlased on üpris uskmata rahvas. Jõuluajal on kirikud küll rahvast täis, aga Jumalat peetakse väljamõeldiseks. See pani tõsiselt mõtlema: ehk kõik need inimesed otsivad pidet oma raskustest ja eksimustest vabaks saamiseks? Minu arvates selline uskumine ei tee kellelegi halba. Sest inimese südametunnistusel hakkab ju kergem.

Enne jõule oli ETV-s Maire Aunaste saade "Mis teie arvate?", kus kõneldi sellest, et eestlased on üpris uskmata rahvas. Jõuluajal on kirikud küll rahvast täis, aga Jumalat peetakse väljamõeldiseks. See pani tõsiselt mõtlema: ehk kõik need inimesed otsivad pidet oma raskustest ja eksimustest vabaks saamiseks? Minu arvates selline uskumine ei tee kellelegi halba. Sest inimese südametunnistusel hakkab ju kergem.

Enne jõule oli ETV-s Maire Aunaste saade "Mis teie arvate?", kus kõneldi sellest, et eestlased on üpris uskmata rahvas. Jõuluajal on kirikud küll rahvast täis, aga Jumalat peetakse väljamõeldiseks. See pani tõsiselt mõtlema: ehk kõik need inimesed otsivad pidet oma raskustest ja eksimustest vabaks saamiseks? Minu arvates selline uskumine ei tee kellelegi halba. Sest inimese südametunnistusel hakkab ju kergem.

Enne jõule oli ETV-s Maire Aunaste saade "Mis teie arvate?", kus kõneldi sellest, et eestlased on üpris uskmata rahvas. Jõuluajal on kirikud küll rahvast täis, aga Jumalat peetakse väljamõeldiseks. See pani tõsiselt mõtlema: ehk kõik need inimesed otsivad pidet oma raskustest ja eksimustest vabaks saamiseks? Minu arvates selline uskumine ei tee kellelegi halba. Sest inimese südametunnistusel hakkab ju kergem.

Enne jõule oli ETV-s Maire Aunaste saade "Mis teie arvate?", kus kõneldi sellest, et eestlased on üpris uskmata rahvas. Jõuluajal on kirikud küll rahvast täis, aga Jumalat peetakse väljamõeldiseks. See pani tõsiselt mõtlema: ehk kõik need inimesed otsivad pidet oma raskustest ja eksimustest vabaks saamiseks? Minu arvates selline uskumine ei tee kellelegi halba. Sest inimese südametunnistusel hakkab ju kergem.

Enne jõule oli ETV-s Maire Aunaste saade "Mis teie arvate?", kus kõneldi sellest, et eestlased on üpris uskmata rahvas. Jõuluajal on kirikud küll rahvast täis, aga Jumalat peetakse väljamõeldiseks. See pani tõsiselt mõtlema: ehk kõik need inimesed otsivad pidet oma raskustest ja eksimustest vabaks saamiseks? Minu arvates selline uskumine ei tee kellelegi halba. Sest inimese südametunnistusel hakkab ju kergem.

Elli Poot
Mustamäelt

Kuidas euro tuli?

Kesknädal küsitleb pensionäre, kes said 5. jaanuaril oma esimese europensioni

Adolfine (80), Harjumaa, Kose

Elan põhiliselt Soomes tütrepoja juures, kes töötab seal ehitusel, ja sellepärast tean euro ja krooni vahet väga hästi. Eestisse tulin praegu arsti juurde. Minu pension on 307 eurot (4780 EEK - toim), see pärast olen interneti kommentaaridesse tihti ise kirjutanud, et ma pole nõus Ansipi ja Ojulandiga, kes viisid meid Euroliitu ja tõid meile euro. Tütar elas juba varem Soomes ja tema ammu rääkis, et mäletab siamaani, mis juhtus, kui mark vahetus euroga. Soomes olles mul muidugi oma pensioni nii palju ei kulu, aga ma juba näen, mis siin Eestis juhtuma hakkab: see üks rohi, mida ma pidin kasutama, maksis kogu aeg 106 krooni, nüüd 28. detsembril viimast korda ostmisel maksis sama rohi 147 krooni!

Tütred ämm ja äi ehk soome keeli mummi ja vaari, ma täpselt ei mäleta, aga vist oli emma-kumma pension 1334 eurot (ca 20 100 krooni - toim). Ega nad muidu rännata saaks! Mul on alles veel kahekroonine münt 1930. aastast, kui ma sündisin. Alles täna vaatasin seda - ja tuli meelde, kuidas ma andsin poes 500-kroonise ning sain tagasi suure peotäie euromünne. Sellepeale läksin panka ja vahetasin endale Eesti kroonide paberraha täiskomplekti ja hoian seda ilusat raha mälestuseks lastelastele.

Palun pange see ka lehte, et see Savisaare mustamine ajab mind vihaseks - mees, kes tõi meile Eesti Vabariigi! Ta on tark inimene ja teab väga hästi, et igal tema sammul on saba taga. Küsi eesti rahvas, kust reformistid oma raha saavad! Keskerakonnal ei olegi vaja raha reklaamiks kulutada, teda valitakse niikuinii.

Evi (85), Tallinn, Pirita

Minu pension läheb panka ja ise ma sinna minna ei saa, enne kui noored mind autoga viivad. Aga nemad käivad iga päev tööl ja saavad mind viia alles laupäeval. Kuid selgus, et minu pank laupäeval ei töötagi, sellepärast ma ei saanud aasta lõpus oma arvet üldse vaatama minna. Nüüd 1. jaanuarist avas pank õnneks esimese kontori kesklinnas, mis töötab laupäeviti kella 10-15 ja nüüd saame sõita, kuigi ma juba muretsen, sest seal panga ukse ees ei saa parkida, aga ma pikka maad käia ei jaksa...

Rahakotis on mul praegu üks 500-kroonine ja kingitud 50 euroraha. Nii et kui ma ka ei saa sinna panka, siis esialgu häda ei ole. Ma ei tea, kui suur see 50-nene raha on, kalkulaatorit ma pole ümbrikust veel välja võtnud, ma niikuinii ei näe neid numbreid seal ja arvutada ei oska. Ja üldse kogu see show mulle ei meeldi, vaata kui palju on tegemist sellega nii inimestel kui riigil. Milleks seda kõike vaja oli?

Leida (75), Harjumaa, Oru

Viiendaks jaanuariks oli pension euros kenasti arvele laekunud. Esialgu ei teinud ma sellest väljagi, et kroonide asemel eurod tulid. Mul oli ükskõik. Kui aga sel aastal esimest korda Koselt Tallinna tütre tütre sünnipäevale bussiga sõitma hakkasin, olin enda ja teiste peale pahane. Enne

tulema vaevalt ots-otsaga kokku. Rehkendades ja kaalutledes iga senti loodetavasti jään vee peale. Loodame, et suvi tuleb pikk ja soe ning kütte eest ei pea palju maksma. Kuna ma näen halvasti, siis andsin hiljuti televiisori ära ja loobusin lepingust kaabeltelevisiooni teenuse pakkujaga. Ka see aitab pisut kokku hoida. Samas olen tihti mõelnud, et

dine propaganda, et hinnad ei tõuse. See on ikka puhta tohmakatele mõeldud.

Hinnad on jubedalt tõusnud ning üldse mulle tundub, et kõik tehakse selleks, et inimest segadusse ajada ning ostma panna.

5. jaanuaril ma pangas ei käinud, kuid samas ei näinud mina küll mingit suurt järjekorda pangautomaatide taga. Käisin

EURO TÕI ÕIENDAMIST: Eakatel on, millest euro tuleku ümber seletada. Ühed pole kordagi elus varem eurosid sularahas näinud, teised lausa elavad laste juures välismaal. Rikkale pole vahet, vaene vaadaku ise, kuidas saab!

maksis bussisõit 40 krooni, nüüd aga 2 eurot ja 55 senti. Bussijuht luges terve tee eurosente, millega sõitjad talle maksid. See tundus äärmiselt tülikas ja üsna vastik. Hiljem Tallinnas taksoga sõites ja Solarise keskuse ette jõudes maksin 2 eurot ja 70 senti peo peale. Taksojuht ütles, et natuke sente on veel puudu, ta võttis vastu terve peotäie sente, mis ma talle andsin, ja pani taskusse neid isegi lugemata. Sellised olid minu esimesed kogemused euroga. Erinevaid eurosente on tõepoolest palju ja vanal inimesel on neid raske lugeda. Peab vaatama kõiki eraldi hoolikalt üle. Krooniga oli olukord palju selgem."

Irene (86), Rapla vald

Pensioneri euros sain jaanuaril alguses kätte. Poeg võtab minu pensioni pangautomaadist ja toob mulle, kuna mul on liikumise ja nägemisega raskusi. Mina maksin kommunaalkuludeks kuus keskmiselt 2500 krooni. Enne jäi mul pensionist veel natuke raha üle. Nüüd eurodega hakkab ilmselt

minul on ju pension iga kuu tulemas, aga mida peavad praegu tegema töötud pered? Olen nende pärast väga mures. Maal on elu lastega peredel väga raske. Riik peaks eelkõige neid peresid aitama.

Hilja (76), Tallinn

Mind ei ole euro tulek veel mingit pidi mõjutanud. Olen poes käies maksnud nende eesti kroonidega, mis ma aasta lõpus oma arvelt võtsin. Tagasi olen siis saanud seda europudi. Poest võtan alati tšekid ja kodus kontrollin selle kalkuraatoriga, kas tagasi on ikka õigesti antud. Enamasti on kõik täpne olnud. Noh üks-kaks senti siia-sinna. Nii et mina ei ole oma kotist veel eurosid võtnud ning nendega maksnud, samuti ei ole ma sularahaautomaatidest sel aastal raha võtnud. Ma isegi ei tea, kui suur on see minimaalne summa, mis automaat annab. Kaupade juures väljas olev kroonihind aitab ka orienteeruda. Loomulikult ajab vihale see hindadega mängimine ja üleül-

tol päeval poes ja nägin vaid paari inimest, kes raha võtsid - tavaliselt on pensipäeval rohkem vanainimesi selle automaadi taga.

Aga üldiselt olen ma oma elus mitu rahareformi üle elanud ja peab mõõnma, et kui võrrelda eurole üleminekut näiteks rubladelt kroonidele üle-minekuga, siis see on tunduvalt inimlikum, kuna tol korral kaotasid inimesed ikka tohutult oma säästusid.

Minul, tõsi küll, tollal muud raha kui see, mille ma palgana sain, ei olnud, aga inimesed kaotasid 1992. aastal koledasti.

Kaarel (79), Antsla

Mul kama, kas euro või kroon või rubla. Polnud mul kroone, pole ka eurosid. Poeg jäi mõõdunud aastal ilma tööta, nii nüüd et istume, kaks vanainimest, valla toetusel ja tänamejumalat, et Soomes veel nati tööd on. Kuna mu poja-poeg on juba paar aastat Soomes ehitusel, siis ta aitab natukene ka meil elu sees hoida.

Fotonäitus patriarh Aleksius II elust on Narvas avatud

Narva Aleksandri Suurkirikus avati 17. detsembril 2010 fotonäitus kaks aastat tagasi surnud Moskva ja kogu Venemaa patriarhi Aleksius II elust. SA Narva Näitused koostöös Vene Kultuurikeskuse ja Õigeusu Heategevusfondiga „Püha Georgi Võidutooja auks“ esitlevad Narva linna elanikele ja linna külalistele unikaalseid fotomaterjale, millel on kujutatud auväärse kaasmaalase elu- ja tööhetki. Näitusel on esitletud ka Aleksius II 2003. aasta Tallinna külaskäigu fotomaterjalid.

VERONIKA NIKITINA

Näitus äratas suurt huvi eriti seetõttu, et Vene õigeusu suurkujule pühendatud näitust eksponeeritakse luteri usu kirikus. Narva Aleksandri Suurkiriku õpetaja Villu Jürjo ütles, et paljud inimesed eeldavad konflikti konfessioonide erinevuste tõttu ja avatud näitus on tõenduseks rahu olemasolust religioonide vahel. „Pühim patriarh elas rahvale kogu südamest kaasa. Teda ei huvitanud maa või varandus, vaid inimeste saatus. Palved ei jää kirikumüüride vahele, vaid mõjutavad riikide ja rahvaste saatusi,“ sõnas Vene õigeusu piiskop Laatsarus Narvas näituse avamisel.

Näituse avamisel viibis ka Aktuaalne Kaamera. Nagu ütles näituse üks korraldajatest, Andrus Tamm, siis teda pani kergelt muigama ERR selle sündmuse kajastus.

„Kui andsin intervjuud ERR Virumaa korrespondendile Ago Gaškovile, esitas ta muuhulgas sellise küsimuse: „Kuidas te vaatate nn. Savisaare õigeusu kirikuskaandaali valguses selle näituse kontekstile?“ Muigas ja ütlesin, et isegi ootas mingil kujul sellist küsimust. Lisasin vastuseks, et loodetavasti ei süüdistata mind nüüd riigireetmises, kuna olen korraldanud Vene õigeusu patriarhile pühendatud näituse ja ehk kaitsevad mind luteri kiriku müürid, mille taastamisel olen olnud ka osaline.“ Intervjuu Andrus Tammega jäi eestikeelses AK-s ära, kuigi venekeelses AK-s siiski päev varem intervjuud temaga näidati. Tõsi küll, hoopis teiste küsimustega...

Andrus Tamm lisas, et organiseerides seda näitust, ei mõelnud ta kordagi poliitikale ja ka mainitud skandaal jättis teda külmaks. „Eelkõige pidasin oluliseks, et pühade-eelsel perioodil jõuaks see ekspositsioon esitluseks valmis ja et Narva Aleksandri Suurkiriku küllastajad saaksid sellest näitusest osa. On tore, et religioonid, mida peetakse nii erinevaks, kohtuvad ühe katuse all sõbralikult. Nagu ütles piiskop Laatsarus, on ta rõõmus, et just siin, luteri kiriku seinte vahel, tõdeb avatud näitus, et nende vennad luterlased ei ole ükskõiksed patriarh Aleksiusi saatuse suhtes. See näitus osutab sellele, et nad austavad teda, austavad teda kui kaasmaalast ja inimest, kes on teinud Eesti heaks väga palju.

Kokkuvõtteks võib öelda, et erineva usu ja ilmavaatega inimesed saavad omavahel üsna hästi hakkama, kui neil puuduvad eelarvamused ja nad on kõrgemal igapäevastest ärapanemisest.

2011. aasta Riigikogu valimiste

KESKERAKONNA VALIMISKONVERENTS

pühapäeval, 16. jaanuaril kell 13
Salme kultuurikeskuses Tallinnas

Avalikustatakse Keskerakonna valimisplatvorm
ja valimisnimekirjad.

Konverentsi järel maailma esietendus

Contra "Maatamees"

Keskerakonna teatritrupi esituses.

Lavastaja **Henrik Normann**, osades **Aivar Riisalu**,
Henrik Normann, **Heimar Lenk**, **Siret Kotka** jt.
Teatri direktor **Karin Tammemägi**. Etenduse lõpetab
Mait Maltis oma igihaljaste hittidega.

Etendus läheb turile!

18. jaanuaril kell 18 Salme kultuurikeskuses, 19. jaanuaril
kell 18 Vene kultuurikeskuses ja 20. jaanuaril kell 18
kultuurikeskuses Kaja. Sissepääs 10 eurot.
Piletid müügil kultuurikeskuses

KE Lasnamäe
piirkond leinab oma
kuaaegset aktiivset
liiget

TAVO SAARNET

Kaastunne abikaasa
Urvele ja omastele

Avaldame
kaastunnet
Daisy Järvale

abikaasa
surma puhul

Eesti Keskerakond

Šostakovitš, Järvi ja Jännes

KARL LUST
SDE

*Ilu päästab maailma,
kui maailm päästab ilu.*

Leonid Stolovitš

Kultuur on kõik see, mis eristab inimest loomast ja on siiani turust ees käinud, luues keskkonna, kus majandus saab eksisteerida (A. Härm, EPL 13.12.2010). Ei ole rahvast ega hõimu, kellel puuduks kunst, sest selles mängitakse läbi eluvõimaluste eri variandid (J. Lotman). Seega pole ta ainult pelk meelelahutus, mis peab end ise ära toitma ja sissegi tooma.

Nüüdiskultuurne Eesti

Jutt majanduse eelisarendamisest inimese ja kultuuri arvelt on vana kommunistlik dogma ning praegu mõeldud ahnete ja juhvide kaasmaalaste eksitamiseks, et varjata eliidi rikastumist ükskõik kelle või mille arvelt.

Tegelikult on oluline õige balans majanduse ja kultuuri vahel. Eesti rahvus tekkis kultuurist ja selle säilitamiseks vajame põhiseaduse järgi oma riiki. Siinkirjutajas tekitas juba lapsepõlves rahvuslikku uhkustunnet eesti kõrgkultuur ja kehakultuur (sh Georg Lurich).

IME-I oli N. Liidu piires mõte seepärast, et siin oli kõrgem kultuur ja suurem heaolu. Kultuuriline erinevus ja üleolek ei lasknud meil okupantidega sulanduda ja tagas moraalse ja materiaalse üleoleku neist. Tõljal ei olnud mõeldav reformierakondlik mõtteviis, mistoonastes oludes tähendanuks näiteks loobumist liiduvabariigi staatusest ja liitumist Leningradi oblastiga, sest see andnuks meeletu rahalise kokkuhoiu valitsuskuludele.

Kultuur on olnud meie religioon, olulisem kui majandus või poliitika. Kultuurne rahvas paneb kõrgelt arenenud tootmise kohe käima, ebakultuurse peale pole mõtet raha raisata. Eestil on kõige eksitavam end võrrelda nii kultuuris kui majanduses USA-ga, kuna USA on immigrantide ühiskond, mis ostab talendid sisse. Philadelphia orkestri dirigendina teenis Neeme Järvi 2 miljonit dollarit aastas (P. Hõbemägi, EE 25.11.2010). Nüüd oleme ülimalt materialistliku ja instrumentaalse väärtussüsteemiga (T. Saarts, Sirp 25.11.2010) ning majan-

duslanguse poolest jõudnud maailma viimase viie viletsama riigi hulka. Mart Laari imetletud Iirimaa on just jõudnud krahhi. Näis, kuidas Eestil läheb.

Nõukaaega on palju sõimatud. G. W. F. Hegeli järgi elab halb temas peituvast heast. Nõukogude korra tugevuseks oli läänest parem haridus ja klassikalise kultuuri austamine. Viimane oli poolsunduslik. Väärtusetut massikultuuri põlustati riiklikult. Karl Marxi mõtete üheks oluliseks lähtekohaks oli Euroopa kirjandusgeeniuste William Shakespeare'i ja Johann Wolfgang Goethe looming. Lenini tohutu lugemus väljendus tema maailma kõige rikkalikumas sõnavaras. Lõpetamata keskharidusega Stalin luges meeletult. Tal oli aukartus loomeinimeste ees, teiste elualade tipud hävitas ta kõhkluseta. Nii kommunismi rajajate kui ka kommunistliku liikumise juhtide muusikaline maitse vajab uurimist.

Ultraliberalism muutis Eesti ühiskonda ja inimest põhimõtteliselt. Kõrg- ja rahvakultuuri asendab lagastav „masscult“. Isetegevuses osalemine vähenes mõne aastaga kaks, huvialaringides käimine kümme korda (I. Rützel). Seda rahapuuduse tõttu. Kõrg- ja rahvakultuuri asemel on meil lamestav ja labastav massikultuur. Nõukogude ajal olid teatris ja kontsertidel tagumistes ridades odavamad piletid, mis olid kõigile taskukohased. Nüüd enam vahet ei tehta. Arvati arutult, et inimene on sünnilt vaba, arukas ja kultuurne. Vaestel peredel jätkub kultuurile kümneid kordi vähem raha. Eliidi lapsed käivad Pariisis ja püramiidide all, vaesed tsillivad poodides ja mõni vaid prügikastide vahel. Immanuel Kanti järgi on iluelamus omakasupüüdmatu ja vaesed, ent kultuurstes inimesed on neist elamustest ilmajäämise pärast palju kannatanud (M. Lauristin. Eesti elavik 21.sajandi algul). Paremparteide läbi surutud käibemaksu tõstmine kultuuriühendustelt lõikas nende südamesse väga valusalt. Kui Eestis ja Venemaal on ajalooliselt intelligentsilt oodatud riigivõimule vastandumist, siis nüüd sõltub nende vaim rohkem riigilt saadavast rahast.

Šostakovitš ja Stalin

Erinevalt kirjandusest, kunstist, filmist jne on muusika ainus inimkultuuri valdkond, mis jõuab igasse riiki, jõuab peaaegu iga inimeseni ja on inimkonna ühine arusaadav keel, kuna jäljendab kõnelemise tooni. Ta tuleb hingest ja läheb hinge, väljendades inimhinge ääretut tundlikkust ja lõputut keerukust. Sõnad on pindmised, primitiivsed ja sageli petlikud.

Maestro Neeme Järvil oli õigus, kui ta pidas ERSO-t olulisemaks Rakvere teatrist. Seal lavastatud „Tuulte

pöörises“ on eesti tippklassika tipplavastus, Dmitri Šostakovitši sümfooniad aga maailmakultuuri tähtsamad heliteosed – need aitasid üle elada Leningradi blokaadi, kui sakslased tahtsid linna maa pealt hävitada.

võitlus autori ja kurjuse vahel, peale jääb helilooja.

Paul Mägi dirigeeris äsja sama helilooja 4. sümfooniad, mis oli Nõukogude ajal 25 aastat keelatud. Selles väljendub stalinismi võidulepääs oma alatuses ja inetuses, mis püüab inime-

kulukas. Siis oli moraalselt kergem: ainus vastutaja oli partei ja valitsus, nüüd on inimese süü riigi väär poliitika ees määratu. L. Stolovitši arvates saab poliitika ja elus kergesti valetada ja ennast petta, kunstis on see

Nõukogude ajal käis seal vahel pea iga nädal mõni maailma tiptasemel interpreet või koosseis esinemas.

Paide, Rakvere, Tallinn jt Eesti linnad tähistasid koos maailmaga kaasaja ühe suurema muusikageeniuse Arvo Pärdi juubelit. Tartus oli üks kontsert. Kui Leedu Vabariigi aastapäeva puhul esitas Leedu sümfooniaorkester RAM-iga Tartus Pärti ja Tormist, oli saalis vähem kuulajaid kui laval esinejaid. Kalle Randalu sellesuvi klaverikontsert toimus TÜ aula asemel Jaani kirikus, sest „seal käib rohkem publikut“. Peeter Lilje mälestuskontserti Tartus ei toimunud.

Nimetatud puudujääkide taga on traditsiooni katkemine, põhjuseks napp klassikalise muusika kontsertide arv ja piletite kõrged hinnad. Peamine aga on reformierakondlik mõtteviis: mida müüa ei saa, seda pole olemas, seda pole vaja.

Filisterlus ja geniaalsus

Väikekoodanliku piiratud, kasuühise ja sellest tuleneva ülbuse tõttu lootis Tartu Euroopa kultuuripeaklinna tiitlile konkureerides looteda edu Tallinna vastu, kuigi kultuurielu ja kultuursust neis kahes linnas on raske isegi kõrvutada. Tartu välja suretatud sümfooniakaalu taastamiseks võib kuluda terve põlvkond. Klassikalise muusika juurde jõutakse tavalisele kellegi teise käe kõrval, riik ja linn peavad muusikat toetama nii rahaliselt kui ka tutvustama. See oleks liberaalidele täiesti vastuvõetamatu.

Kergemuusika on kui sohval siidri joomine, samal ajal kui sümfooniaka kuulamine on raske nagu Erna retk. Väidetavalt on kerge- ja sümfooniaka kuulates haaratud inimese aju eri piirkonnad. Gregooriuse koraali austajate väitel on nende laulude taga Jumal.

Väikekoodanlane ei suuda uskuda, et kultuur toob rohkem raha sisse kui tootmine või teenindus. Kultuuri eesmärk on inimese seesmist millegi olulise puudumist elus ja vastupidid, midagi väga olulist on selle reformerite (sh Ansipi ja Jänese) juhitud linna muusikaelu puudu. Kui Tallinnas toimub maailma tähtsaim orelifestival, siis Tartu Vanemuise kontsertorel on seisnud 20 aastat pea kasutamata. See instrument sobib eriti hästi J. S. Bachi loominguga esitamiseks. Orelimuusika viib kuulajad erilisse kõrgemas maailma ning annab rahu ja kindlust.

Viimastel aastatel on Tartu kirikutes antud mõned orelikontserdid, kus kuulajaid on tavaliselt mõnikümmend. Maailma üks parema akustikaga kammersaale – ülikooli aula – oli ilma kontserdieluta (ülikooli kooride jm üksikuid muud etteasteid kõrvale jättes) 15 aastat, samas kui

EESTI TIPP: Väikekoodanlane ei suuda uskuda, et kultuur toob rohkem raha sisse kui tootmine või teenindus. Seda üritaski Neeme Järvi kodueestlastele ja eriti meie klaasistunud juhtpoliitikutele selgeks teha. Iga loomeinimene on asendamatu väärtus. Ka tuhat keskpärast dirigenti ei asenda Järvit, kelle elu on elatud eelkõige Eestile. Foto Scapix

Muusika, ilu ja headus hoiavad maailma inimlikuma ja paremana. Võib-olla tahtis N. Järvi, üks maailma hinnatumaid ja tunnustatumaid dirigente D. Šostakovitši 5. sümfooniast esitada eesti rahvale öelda midagi olulist. Teos sündis Stalini terrori- ja paranoia-ajastu haripunktis – 1937. aastal. Selles on pilvitut õnnevõimendust, mis varjab õnnetust, väikekoodanlikuks näotuseks manduvat linnulaulu, kaunist lüürikat, millesse tungivad sõjatrümmid ja paraadide fanfaarid oma hävitava jõuga, kauneid looduspilte ja rahvaviise, mida ümbritsevad oht, äng, õudus. Teoses on olulisel kohal majandus, suurtootmine ja rasketööstus. Lõppakord on inimlikkuse võit.

Nagu saatuse sõrm dirigeeris Anu Tali Eestis pärast N. Järvi lahkumist sama helilooja 10. sümfooniad – üht julmemat, vägivaldsemat ja ausamat sümfooniad teost, kus inimene on jäetud üksi kaitsetuna maailma talumatuse ette. Ta unistab ja mõtiskleb, kuid valdab ja mure tulevikku pärast. Sümfoonia teine osa on satanismi võidutants – Stalini muusikaline portree. Algab

selt röövida kõlbelise väärtuse ja teda orjastada. Aga autor võitleb ja lõpp on kaunilt paradiislik.

Eesti praegune vaimne õhustik sarnaneb üha enam Stalini aja omaga oma hirmu, kiusu, ebasuuruse ja allasurutuse tõttu. Poliitilisest hirmust suuremad on sotsiaalsed hirmud. Siberist tuldi (kui tuldi) tihti karastunult tagasi, töötü töövõime kaob aastaga. Tööl võib vallandada inimese minuti pealt. Iga kompartei juht kritiseeris N. Liidus valitsenud puudusi ja rahvas tundis rõõmu, kui keegi sõnaldas halvasti öelda Nõukogude olme või võimu kohta. Kriitika oli kohustuslik. Dissidentidel oli kangelase aura.

Nüüd aga vaatab rahvas valitsuse kritiseerijaid, sh Keskerakonda üha venulikumalt ja põlastavamalt. Hea näide on Tõnu Trubetsky saatuse, keda ähvardati tappa. Punk on oma olemuselt protest olemasoleva vastu. Eesti rahvas on praegu sama suures väljasuremisohus kui Stalini ajal, aga tema tahe on murtud. Nõukogude ajal sai pea igapäev võimaluse teostada end oma töö või loominguga, nüüd aga pole 100 000 inimesel seda võimalust (tööd). Loovuse arendamine on väga

raskem. Seetõttu on N. Järvi lahkumine mitte ainult märk, vaid lausa sümbol. Nagu Šostakovitši muusika.

Millist muusikat reformierakondlikus Tartus ei kuule

Tartlased on kogu omariikluse aja poolandanud paremparteisid, põlanud Rahvarinnet ja KE-d. See iselomustab millegi olulise puudumist elus ja vastupidid, midagi väga olulist on selle reformerite (sh Ansipi ja Jänese) juhitud linna muusikaelu puudu.

Kui Tallinnas toimub maailma tähtsaim orelifestival, siis Tartu Vanemuise kontsertorel on seisnud 20 aastat pea kasutamata. See instrument sobib eriti hästi J. S. Bachi loominguga esitamiseks. Orelimuusika viib kuulajad erilisse kõrgemas maailma ning annab rahu ja kindlust.

Viimastel aastatel on Tartu kirikutes antud mõned orelikontserdid, kus kuulajaid on tavaliselt mõnikümmend. Maailma üks parema akustikaga kammersaale – ülikooli aula – oli ilma kontserdieluta (ülikooli kooride jm üksikuid muud etteasteid kõrvale jättes) 15 aastat, samas kui

